

Til fakultetsstyret ved Det odontologiske fakultet

Saksbehandler: Kari Henriksen

Dato: 29. mai 2020

Orienteringssak: Status for prosjekt Evaluering av masterprogrammet i odontologi og bachelorprogrammet i tannpleie

Fakultetet har det siste året gjennomført programevalueringer av begge studieprogrammer, og arbeidet nærmer seg nå slutten.

I følge [UiOs kvalitetssystem](#) er vi pålagt å gjøre en slik evaluering hvert sjette år. Evalueringen består av to deler:

1. En egevaluering, gjennomført av studieprogramledelsen. Begge egevalueringene er ferdige, og legges ved dette notatet.
2. En ekstern evaluering, gjennomført av et evalueringspanel. Evalueringspanelene jobber i disse dager med å ferdigstille de to eksterne evalueringene. De vil trolig bli ferdige i løpet av juni.

I de to evalueringspanelene sitter følgende deltakere:

Masterprogrammet i odontologi:

- Mari Elken, forsker ved Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning (komiteens leder)
- Vidar Sigred Calvin Josefsen, studentrepresentant 1.-4. semester
- Jon-Amund Amundgaard, studentrepresentant 5.-10. semester
- Seniorprofessor Björn Klinge, Malmö universitet
- Camilla Steinum, leder av Den norske tannlegeforening

Bachelorprogrammet i tannpleie:

- Mari Elken, forsker ved Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning (komiteens leder)
- Tone Heidi Holtan Saga, studentrepresentant 5. semester
- Seniorprofessor Björn Klinge, Malmö universitet
- Hilde Aga, leder av Norsk tannpleierforening

Når evalueringspanelene har lagt frem sine rapporter, vil de bli lagt frem for fakultetsstyret. For masterprogrammet i odontologi vil rapporten bli lagt til grunn for det videre arbeidet med revisjon av studieprogrammet.

Intern programevaluering av masterprogrammet i odontologi

Våren 2020

INNHold

1	INNLEDNING	3
2	LÆRINGSMÅL OG KVALIFISERING	3
3	OPPBYGNING AV MASTERPROGRAMMET	5
3.1	Studieløpet	5
4	UNDERVISNINGS- OG LÆRINGSFORMER	8
4.1	Generelt om undervisningen	8
4.2	Læringsressurser og nettsider	8
4.3	Obligatorisk oppmøte og arbeidsomfang.....	9
4.4	Undervisningstid fordelt på fagområder	9
4.5	Fellesundervisning med medisin	13
4.6	Klinikkundervisning (Intern praksis).....	14
4.7	Ekstern praksis.....	16
4.8	Fellesundervisning og samarbeid med tannpleierstudentene	17
5	VURDERINGSFORMER	18
5.1	Eksamensformer.....	18
5.2	Masteroppgaven	20
5.3	Obligatoriske aktiviteter og arbeidskrav	21
5.4	Løpende Skikkethetsvurdering	21
5.5	Gjennomføring og frafall	22
6	ARBEIDSLIVSRELEVANS	22
7	INTERNASJONALISERING	23
8	LÆRINGSMILJØ	23
9	OPPSUMMERING OG FORSLAG TIL VIDERE ARBEID FOR FAKULTETET	24
	VEDLEGG	24

1 INNLEDNING

Alle studieprogram ved UiO skal evalueres hvert sjette år som en del av kvalitetssystemet for utdanning. Plan og mandat for evalueringen ble fastsatt medio august 2019. Studiedekanene Alix Young Vik og Amer Sehic samt seksjonssjef for studier Hege Glomsaker-Gjessing har bidratt i en arbeidsgruppe for evalueringen. Prosjektleder Kari Henriksen har fungert som gruppens administrative koordinator og sekretær.

UiOs retningslinjer fastslår at egevalueringen skal «...omfatte en vurdering av sammenhengen mellom programmets planlagte læringsutbytte, faglige innhold, arbeids- og undervisningsformer og vurderingsordninger. Andre sentrale tema er programmets arbeidslivsrelevans, internasjonalisering, læringsmiljø og infrastruktur samt studentenes gjennomføring».

Til grunn for evalueringen ligger følgende datamateriale:

- Studentevalueringer fra de siste tre år
- Studiebarometeret 2018 og 2019, en årlig nasjonal undersøkelse blant studenter
- Kandidatundersøkelsen 2018, en undersøkelse blant ferdige kandidater fra UiO
- SHOT-undersøkelsen 2018, en nasjonal undersøkelse om studenters helse og trivsel
- Spørreskjema blant et utvalg fagpersoner, januar 2020
- Programplan
- Tidligere gjennomførte frafallsrapporter
- Rapport med studentsynspunkter oversendt UiO-ledelsen våren 2019 om strategiarbeidet mot 2030 («Studentstemmer»)
- Informasjon på studieprogrammets nettsider
- Timeoversikter og timeplaner
- Møtoreferater fra ulike studieutvalg

2 LÆRINGSMÅL OG KVALIFISERING

Masterprogrammet i odontologi er et femårig profesjonsstudium som leder frem til autorisasjon som tannlege. En tannlege utdannet ved Det odontologiske fakultet, Universitetet i Oslo, skal kjennetegnes ved å ha et solid og oppdatert kunnskapsnivå, kliniske ferdigheter av høy kvalitet, og til enhver tid være i stand til å møte samfunnets behov når det gjelder tannhelsetjenester.

Fakultetet utdanner kandidater av høy faglig standard og visjonen er å bli blant de 10 beste tannlegeutdanningene i Europa.

En ferdig utdannet tannlege skal:

- imøtekomme behovet for tannhelsetjenester i befolkningen i Norge frem mot 2030
- gjennom odontologistudiet tilegne seg kunnskap om forebygging av sykdom og etiologi relatert til de ulike tilstander i tenner og munnhule
- kunne se sammenhengen mellom pasientens orale helse og helse for øvrig
- kunne gi en individualisert og trygg behandling basert på empati, interesse og omsorg for den enkelte pasients velbefinnende og helse
- ha evne og vilje til lojalt å samarbeide med annet helsepersonell og å ta medansvar for folkehelsearbeid i tråd med gjeldende lovverk
- ha innsikt i muligheter og begrensninger i egen kompetanse
- ha evne og vilje til livslang læring og utvikling
- kunne kritisk evaluere ny kunnskap basert på forskning, nye behandlingsteknikker og behandlingsmaterialer
- ha bevissthet om normer og kulturelle ulikheter i fag og samfunn
- kunne gjennomføre en selvstendig, engasjert, og god etisk utøvelse av tannlegefaget i tråd med god klinisk praksis som også Helsedirektoratets veileder "God klinisk praksis i tannhelsetjeneste" baserer seg på.

Studieprogrammet har også mer fagspesifikke læringsmål. Noen helt [generelle læringsmål er formulert på studieprogrammets nettside](#), men de fagspesifikke læringsmålene i henhold til kategoriene i [det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket for høyere utdanning](#) finnes for hvert enkelt emne, se for eksempel [læringsmål for 10. semester](#). Oppdaterte læringsutbyttebeskrivelser finnes også for hvert enkelt fagområde i [programplanen](#).

Programplanen er lenket opp fra programsiden, og inneholder viktig informasjon om studieprogrammet. I UiOs studieforskrift er ordet «programplan» nå byttet ut med ordet «programbeskrivelse», for å gjenspeile at informasjon om studieprogrammene skal være enkelt tilgjengelig og til enhver tid oppdatert på UiOs nettsider. Arbeidsgruppen ønsker i tråd med dette at programplandokumentet kuttes til fordel for korrekte og oppdaterte program- og emnebeskrivelser på nett. På den måten unngår en dobbeltoppdateringer, og gjør det enklere å finne relevant informasjon for studenter, ansatte og potensielle søkere.

3 OPPBYGNING AV MASTERPROGRAMMET

3.1 STUDIELØPET

Masterprogrammet er femårig, og består av 300 studiepoeng. Alle emner i studieprogrammet er obligatoriske, og studentene har ingen valgemner. All undervisning med unntak av forelesninger er obligatorisk.

De to og et halvt første semestrene er felles for odontologi- og medisinstudiet. I disse semestrene legges det mest vekt på teoretiske fag som humanbiologi (anatomi, fysiologi og biokjemi), samfunns- og metodefag og laboratoriefag. I fjerde semester starter studentene på odontologispesifikke fag.

I 5. semester begynner studentene å trene på modeller og simulatorer på fakultetets ferdighetssenter, som er et av Europas mest moderne treningssenter for tannlegestudenter. I slutten av 5. semester begynner studentene med egne pasienter ved fakultetets klinikker. Slik behandling utgjør en stor del av timeplanen på studieprogrammet fra 6.-10. semester.

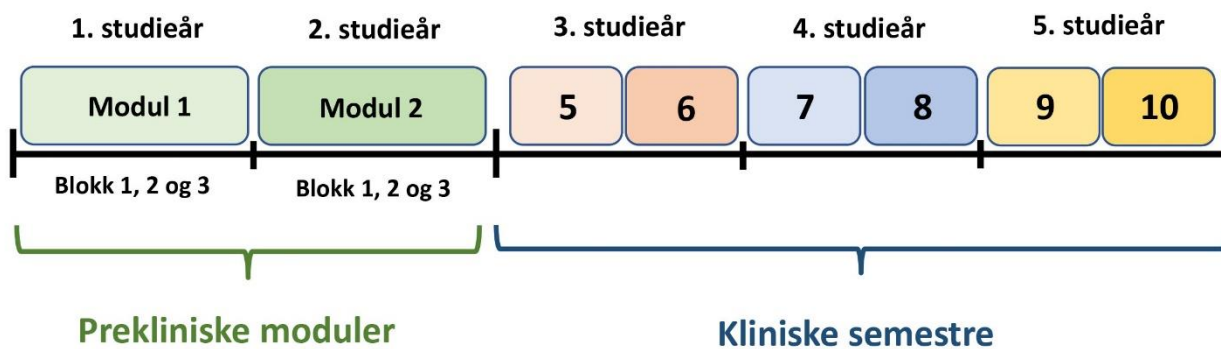
I 6.-10. semester jobber de fleste studentene med skriftlig masteroppgave som utgjør 20 studiepoeng. Noen få studenter begynner også enda tidligere. Denne oppgaven må være bestått for å kunne gå opp til eksamen i siste semester.

Eksamener og klinisk praksis på hvert semester må være bestått for studentene kan gå videre på neste semester. En flervalgsoppgave-quiz må også bestås hvert semester fra 5.-10. semester. Denne quizen tester alle fag som det blir undervist i i løpet av semesteret.

Figuren nedenfor illustrerer studieløpets oppbygning:

Figur 1: Oppbygging av odontologistudiet

Oppbygging av odontologistudiet

Tabell 1: Studieløpet

10. semester	OD5200 – Odontologistudiet, 10. semester (20 sp)	OD5930 – Integrert masteroppgave i odontologi (10 sp)
9. semester	OD5100 – Odontologistudiet, 9. semester (26 sp)	OD5930 – Integrert masteroppgave i odontologi (4 sp)
8. semester	OD4200 – 8th semester Dentistry (27 sp)	OD5930 – Integrert masteroppgave i odontologi (3 sp)
7. semester	OD4100 – Odontologistudiet, 7. semester (27 sp)	OD5930 – Integrert masteroppgave i odontologi (3 sp)
6. semester	OD3200 – Odontologistudiet, 6. semester (20 sp)	OD5930 – Integrert masteroppgave i odontologi (10 sp)
5. semester	OD3100 – Odontologistudiet, 5. semester (30 sp)	
4. semester, (Modul 2)	OD2200 – Odontologistudiet 2. studieår, vår (32 sp)	
3. semester, (Modul 2)	OD2100 – Odontologistudiet 2. studieår, høst (modul 2) (28 sp)	
1. og 2. semester (Modul 1)	EXPHIL03 – Examen philosophicum (10 sp) (1. semester)	OD1100 – Odontologistudiet, modul 1 (50sp) (1. og 2. semester)

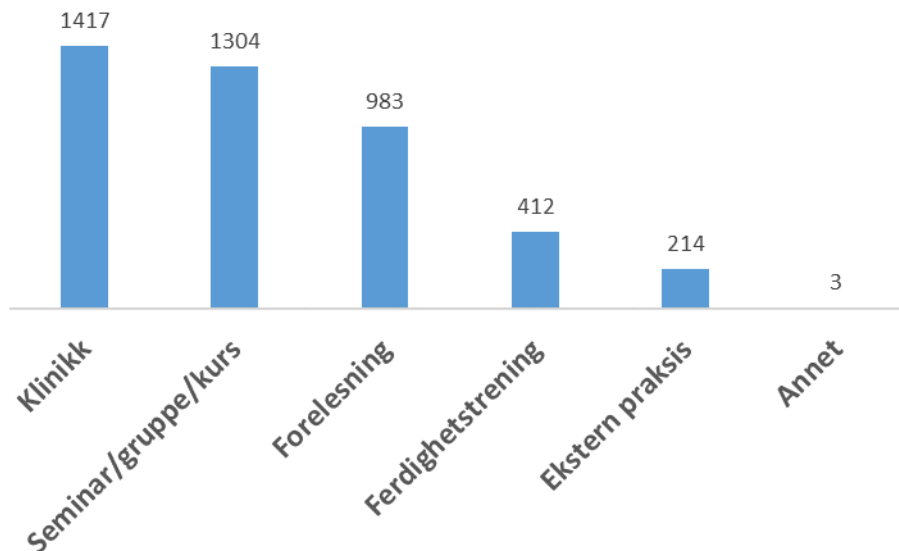

4 UNDERVISNINGS- OG LÆRINGSFORMER

4.1 GENERELT OM UNDERVISNINGEN

Studentene har mye undervisning og tett oppfølging gjennom studiet. Studieprogrammet er blant de mest ressurskrevende og kostbare på Universitetet i Oslo. Figuren under viser en oversikt over antall timer per undervisningsform på programmet gjennom hele studieprogrammet. Klinikkundervisning er det dominerende, etterfulgt av ulike former for gruppe- og kursundervisning. Deretter følger forelesninger, ferdighetstrening og ekstern praksis.

Tabell 2: Antall timer per undervisningsform

4.2 LÆRINGSRESSURSER OG NETTSIDER

[Canvas](#) brukes som digital læringsplattform på studiet. Studentene gir generelt uttrykk for å være fornøyd med Canvas. For 5.-10. semester tilhører studentene et eget «kullrom» i Canvas, og det varierer en del mellom fagavdelinger hvordan de strukturerer og bruker kullrommene og hvilke funksjoner de benytter.

Nettsider med studieinformasjon kunne nok med fordel vært mer strukturert. Noen nettsider er redigert av studieadministrasjonen, mens andre nettsider er redigert av institutter og fagavdelinger. De kliniske fagavdelingene ved Institutt for klinisk odontologi har egne nettsider

med noenlunde felles struktur men likevel med mye varierende innhold. Flere av nettsidene inneholder lenker til fagplaner, fagkliniske rutine- og metodebeskrivelser og ulike undervisningsressurser. Andre fagavdelingssider har lite undervisningsrelevant informasjon eller informasjon som skal ligge på emnesider. Nettsidene er ikke alltid like godt vedlikeholdt. En del av innholdet kunne muligens flyttes til Canvas ved den ulempen at undervisningsressursene må legges inn for hvert kullrom etter som nye kull kommer til den kliniske delen av studiet. Det er i det hele tatt usikkert hvor mye studentene bruker fagavdelingens nettsider, og fakultetet ønsker å se nærmere på dette.

En gjentatt tilbakemelding fra studentene er at tidligere eksamensoppgaver og sensorveiledninger ønskes gjort enda mer enkelt tilgjengelig for studentene, som opplever at å lese dette er en god måte å lære på og ikke minst å forberede seg til eksamen.

4.3 OBLIGATORISK OPPMØTE OG ARBEIDSOMFANG

Som tidligere nevnt, er all undervisning med unntak av forelesninger obligatorisk. I gjennomsnitt har en masterstudent i odontologi 21,67 timer per undervisningsuke, og majoriteten av timene er obligatoriske. Studentene må møte til undervisning hver dag, med noen få unntak. Flere tilbakemeldinger fra studenter dreier seg om at de opplever arbeidsmengden som for stor. De mener det er bra med en del obligatorisk undervisning, men ønsker mer komprimerte undervisningsdager, slik at de også kan få mer sammenhengende tid til egenstudier.

Studentene etterlyser mer ensrettet praksis for fraværsgrenser. Ikke alle undervisere registrerer oppmøte. Studentene ønsker også fortløpende mulighet til å se en oversikt over eget fravær. Per i dag finnes det ingen god digital løsning for fraværregistrering, men dette er et ønske for fakultetet. Inntil videre mener fakultetet også at det er et ansvar hos studenten å møte til undervisning og kontakte faglærere ved fravær.

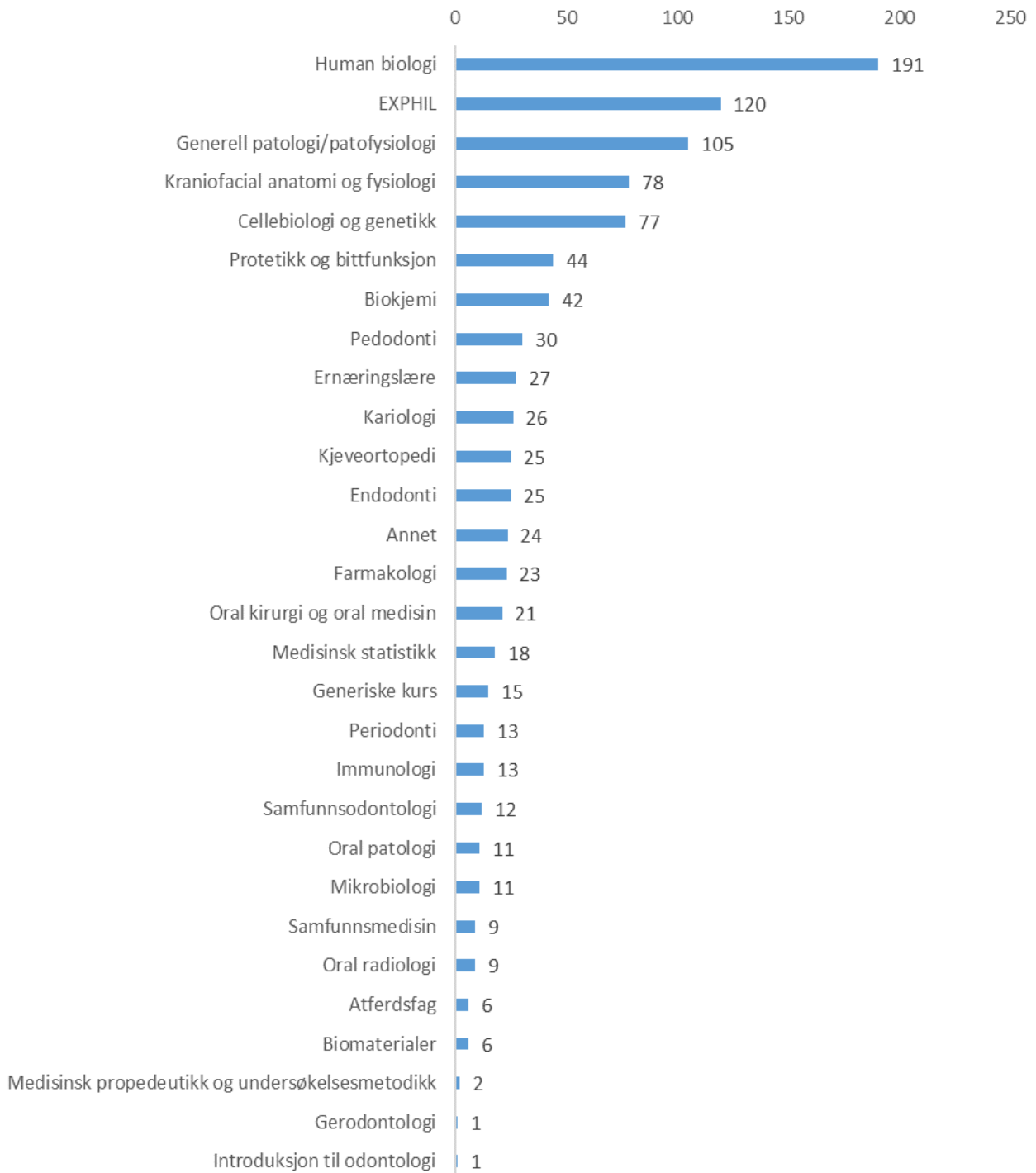
4.4 UNDERVISNINGSTID FORDELT PÅ FAGOMRÅDER

I tillegg til at studentene opplever at det er for stor arbeidsmengde på studiet, dreier flere tilbakemeldinger fra de siste semestrenes studentevalueringer seg om at enkelte fagområder preges av for mye repetisjonsundervisning. Det er særlig faget kjeveortopedi som får slike tilbakemeldinger, men andre fagområder har også vært nevnt. Programledelsen har satt av ressurser til å gå gjennom alle fagområder og undervisningstimer vårsemesteret 2020, med

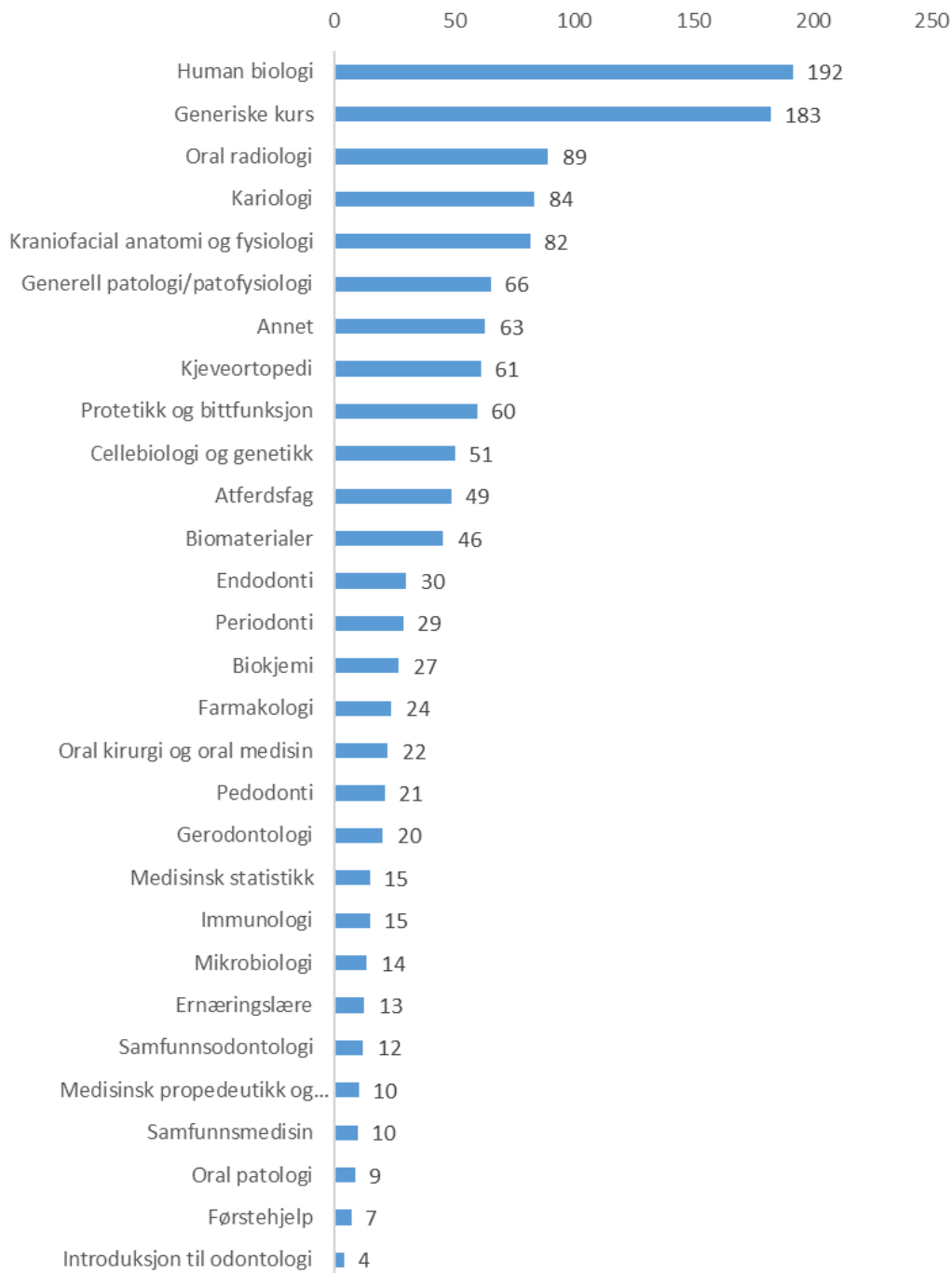
tanke på å revurdere vektleggingen av ulike fagområder i undervisningen, samt mengden av undervisning og undervisningsformer. Kartleggingen av undervisningstimer er klar, og programledelsen tar sikte på å utforme et forslag til justeringer av undervisningsopplegget mellom april og juni 2020. Dette forslaget skal utrede tiltak som kan gi bedre tidsutnyttelse for studentene uten at det totale læringsutbyttet forringes.

De to neste sidene viser oversikter over de to vanligste undervisningsformene – forelesninger og seminarer/kurs/gruppeundervisning – fordelt på fagområde. Vedlagt programevalueringen ligger også en mer detaljert oversikt over undervisningstyper for hvert enkelt fagområde.

Tabell 3: Forelesninger fordelt på fagområde

Tabell 4: Seminar/ kurs/ gruppeundervisning fordelt på fagområde

Kategorien «generiske kurs» omfatter mindre fagområder som f.eks. lystgasskurs, smittevern, ergonomi, Salud-kurs, lokalanestesi kurs, implantatkurs, rettsodontologi, etikk og forskningsmetode

4.5 FELLESUNDERVISNING MED MEDISIN

Studentene starter på studiet sammen med førsteårsstudenter i medisin. De følger samme opplegg hele første studieår samt de 16 første ukene av andre studieår. I denne perioden legges det veldig stor vekt på på teoretiske fag som cellebiologi, biokjemi, anatomi og fysiologi. Gode gunnskaper i human biologi er helt nødvendig for å kunne utøve en profesjonell rolle som tannlege, og være i stand til å ta imot og behandle den medisinske risikopasienten.

Mye av undervisningen og læringen foregår i gruppeundervisning. Siden innføring av ny studieplan for medisin Oslo2014 har odontologi hatt egne læringsgrupper med kun odontologistudenter, i motsetning til det som har vært tidligere med blandede grupper, med medisin- og ernæringsstudenter. Dette gjelder LSB og PBL undervisning. TBL i fellesundervisningen er i profesjonsblandete grupper. På enkelte kurs er det også noen forskjeller, for eksempel i makroskopisk anatomi, hvor odontologistudenter nå får kun demonstrasjoner mens de tidligere aktivt deltok på disseksjonene.

Tre vanlige studentaktiviserende læringsformer første og andre studieår er problembasert læring (PBL), lærerledet smågruppeundervisning (LSB) og i mindre grad teambasert læring (TBL). Både studenter og lærere opplever disse undervisningsformene som utbytterike.

I *PBL* arbeider studentene i grupper på 8-10 som møtes med en lærer to ganger per uke. I første møte får studentene presentert et problem, vanligvis en pasienthistorie. Ut fra problemet definerer studentene egne læringsbehov og innhenter selv kunnskap frem til neste møte. Der redegjøres det for det man har lært, og drøftes i forhold til problemet.

LSB er gruppeundervisning med ca. 10 studenter i hver gruppe. Studentene presenteres tidlig i uken i forelesning kort for en kasuistikk og får utlevert en oppgave relatert til dette. Mot slutten av uken møtes gruppen, ukens læringsmål blir så gjennomgått og oppgaven danner grunnlag for diskusjon om kasuistikken. Læreren bidrar som veileder.

I *TBL* deles en stor gruppe studenter inn i smågrupper for å sammen løse en problemstilling. Underveis får de innspill fra en lærer som sirkulerer mellom gruppene. Studentene har på forhånd forberedt seg på den aktuelle problemstillingen og innleder gruppearbeidet med en individuell test. Når gruppearbeidet er over tas samme test om igjen, men denne gangen besvares den gruppevis.

Flere studenter har gitt tilbakemelding om at mye av opplegget i fellesundervisningen med medisin er innrettet mot medisinstudentene. Odontologistudentene sliter med å se relevansen av den medisinske kunnskapen, og savner enda tidligere eksponering for odontologi. Noen studenter forteller at enkelte lærere fra medisin ikke er klar over at det er odontologistudenter til stede. I tillegg er medisinstudentene nesten dobbelt så mange som odontologistudentene (110 versus 65 studenter). En del studenter som er tatt opp på odontologi ønsker å søke overgang til medisin etter første studieår, noe som er mulig per i dag. Dette er hovedgrunnen til frafallet på odontologistudiet.

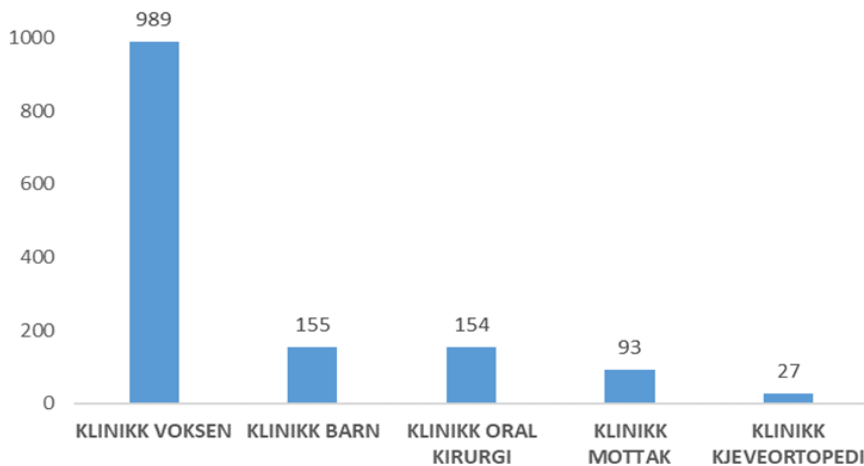
4.6 KLINIKKUNDERVISNING (INTERN PRAKSIS)

Studentene har til sammen ca. 1417 timer med undervisning på fakultetets egne klinikker i løpet av de siste tre årene av studiet, og dette utgjør dermed den største delen av undervisningen. I 5. og 6. semester får studentene preklinisk praktisk trening på kunstige tenner og modeller på fakultetets Ferdighetssenter. I slutten av 5. semester starter studentene med ordinær pasientbehandling på fakultetets egne klinikker.

På studieprogrammets kliniske del lærer studentene å stille diagnoser, forebygge og behandle vanlige sykdommer i munnhule og kjeve, samt diagnostisere tannstillingsfeil og utviklingsforstyrrelser. Den kliniske undervisningen gis som fagspesifikk undervisning/økter, og deretter økes fokuset på totalbehandling. Hovedregelen er at studentene skal behandle «hele» pasienten. Dersom studenten ikke selv har kompetanse til å gi behandling, henvises pasienten til en student som har kommet lenger i studieprogresjonen, eller til spesialistutdanningen. Studenten er alltid under veiledning av en ansvarlig tannlege.

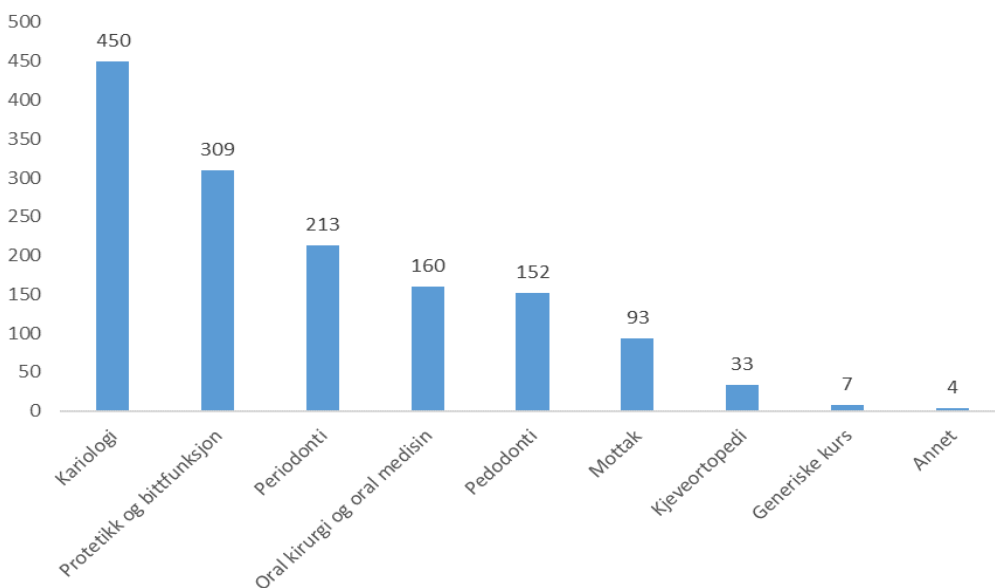
Studentene har undervisning på fem av fakultetets klinikker, og klinikktiden fordeler seg som følger på hver klinikk:

Tabell 5: Klinikktimer fordelt på klinikksted

Det er satt opp fagområder på hver klinikkøkt, som skissert i diagrammet nedenfor. Merk at dette er en grovinndeling, fordi tilgangen på pasienter innenfor et fagfelt ikke alltid kan tilpasses den oppsatte klinikktiden. Dermed kan for eksempel en kariologipasient av og til bli satt opp på en periodontioøkt, og omvendt. Merk også at fagområdene endodonti og gerodontologi foreløpig ikke er inkludert i denne oversikten, da disse fagområdene av praktiske grunner holdes utenfor det ordinære timeplanssystemet.

Tabell 6: Klinikktimer fordelt på fagområde

Tidsutnyttelsen på Klinikk for allmenn odontologi - voksen, hvor masterstudentene har brorparten av klinikktiden, er en stor utfordring. Antallet studenter og pasienter kan variere fra økt til økt. Dette betyr nødvendigvis at det er noe "dødtid" på klinikken hvor verken studentene eller instruktørene blir aktivisert i tilstrekkelig grad. Andre dager kan det være svært travelt. Dette går ikke bare utover studiekvaliteten, men betyr også tapte inntekter for fakultetet.

I forbindelse med forslag til revisjon av masterprogrammet som skal legges frem før sommeren, ønsker fakultetet å ta noen grep for redusere denne «dødtiden», slik at:

- Utnyttelsen av rom og fysiske ressurser (som tannlegestoler) blir optimal
- En kan ansette instruktører på et mer forutsigbart grunnlag. De fleste instruktørene jobber deltid på klinikken, og arbeidstiden på klinikken skal balanseres mot ekstern arbeidstid.
- Antallet studenter per instruktør kan holdes mer stabilt enn i dag
- Det blir lettere å fylle klinikken med studenter når en annen gruppe studenter skal ha lengre perioder med annen undervisning (f.eks. "lystgassuke", "implantatuke", ekstern praksis osv.)
- Det blir lettere å øremerke bestemte fagområder til bestemte klinikkøkter, slik at en kan få inn instruktører med kompetanse på det kliniske fagområdet det undervises i.

Instituttets Klinikk for allmenn odontologi - barn har ikke i samme grad problemer med såkalt «dødtid» på klinikken. Klinikken tar imot hele skoleklasser fra skoler i nærheten på formiddagstid som pasienter for masterstudenter. På ettermiddagen er tannpleierstudentene på klinikken. Hvis en barnepasient ikke dukker opp, fylles studentenes tid med alternative aktiviteter som seminaroppgaver og kasuistikker de kan jobbe selvstendig med. Til forskjell fra voksenklinikken har studentene tilstedeværelseskrav og ikke mengdekrav på behandling av barnepasienter.

4.7 EKSTERN PRAKSIS

Masterstudentene har første møte med pasienter gjennom helt kort observasjonspraksis i offentlige tannklinikker i løpet av første studieår. I forbindelse med denne observasjonspraksisen er det utarbeidet et eget opplegg med refleksjon rundt tannlegerollen. Det er også et eget seminar i etterkant der inntrykk fra observasjonspraksis gjennomgås i

gruppe sammen med en veileder. Ekstern praksis inntreffer imidlertid for fullt først i 10. semester, som inneholder et fem ukers praksisopphold i den offentlige tannhelsetjenesten. Det er én forberedende uke hvor faglig tema som er spesielt relevant for klinikkarbeid i det offentlige tannhelsetjenesten belyses mer. Det er utformet egne læringsmål og en egen praksishåndbok for dette praksisstudiet. Det overordnede målet er at praksisstudiet skal forberede odontologistudenter på yrkeslivet og lette omstillingen fra å være student til å praktisere som tannlege. Studentene får undervisning og veiledning, og deltar i arbeidet under veiledning av ansvarlig tannlege ved de ulike klinikkene.

På praksisstudiet bruker studentene skjemaer for dokumentasjon av klinisk arbeid og læringsutbytte for hver enkelt pasient¹. Etter praksisstudiet skal det skrives et kort og klinisk-relatert refleksjonsnotat som teller 2 studiepoeng og er del av den integrerte masteroppgaven (mer om denne i et senere avsnitt). I siste del av praksisstudiet blir evalueringsskjemaer bli sendt ut til både veiledere og studenter. Etter avsluttet praksisopphold blir det avholdt et seminar der oppgaver fra ekstern praksis gjennomgås.

Evalueringer tyder på at både studenter og veiledere er generelt veldig fornøyde med praksisstudiet. Studentene får jevnt over gode skussmål fra sine veiledere, og veilederne synes det er givende å ha studenter i praksis.

På de interne klinikkene merkes det forskjell på studentene som kommer tilbake fra ekstern praksis. Lærerne opplever disse som tryggere, mer rutinerne og mer reflekterte studenter, med et vesentlig bedre arbeidstempo. Det er sjelden at studenter har lagt seg til uvaner gjennom praksisstudiet. Denne progresjonen er også noe de eksterne veilederne påpeker i evalueringer.

Fordi praksisstudiet er egnet til å avdekke om studenter holder forventet faglig nivå, hender det en sjelden gang at enkeltstudenter får ekstra oppfølging eller må ta et år om igjen etter tilbakemeldinger fra praksisstudiet.

4.8 FELLESUNDERVISNING OG SAMARBEID MED TANNPLEIERSTUDENTENE

Masterstudentene har ca. 40 timer fellesundervisning med studenter på bachelorprogrammet i tannpleie. Dette dreier seg hovedsakelig om teoriundervisning i tema som er viktig for begge

---

¹ Se [praksishåndboken](#) for mer informasjon.

studentgruppene. Tidligere var det mer av slike felles forelesninger, men mengden har blitt noe redusert til fordel for mer tilpasset undervisning for hvert studieprogram.

Tilsyns sensor som var på besøk våren 2018 etterlyste sterkt mer samarbeid mellom odontologi- og tannpleierstudentene, for eksempel om implantatpasienter. Et slikt faglig samarbeid kan også foregå mellom videreutdanningskandidater i periodonti, odontologistudenter og tannpleierstudenter. Det er satt opp et mulig samarbeidsskjema, men på grunn av tidspress for alle involverte har dette per i dag ikke gitt konkrete resultater. De aktuelle fagavdelingene (protetikk og periodonti) har forklart at det foreløpig er begrenset tilgang til implantatpasienter for studenter. Programledelsen ønsker likevel å følge opp dette punktet videre i samarbeid med fakultetsledelsen.

5 VURDERINGSFORMER

Studentene blir vurdert flere ganger i løpet av studiet, både i form av eksamener og i form av obligatoriske innleveringer, tester og arbeidskrav underveis. Studentene er også underlagt skikkethetsvurdering, som har fått en ny form på fakultetet det siste året.

5.1 EKSAMENSFORMER

Det avholdes eksamener mot slutten av hvert emne eller «modul», som det kalles på masterprogrammet. Disse er både muntlige, praktiske og skriftlige. Skriftlige eksamener er i all hovedsak digitale, og består av alt fra lengre essayspørsmål til kortvarsoppgaver og flervalgsoppgaver (multiple choice).

Eksamensformene fordeler seg slik på emnene/modulene:

Tabell 7: Eksamensformer

OD1100 (1. og 2. sem)	Tre skriftlige eksamener
OD2100 (3. sem)	En skriftlig eksamen
OD2200 (4. sem)	To skriftlige eksamener En muntlig eksamen En praktisk «stasjonseksamen»
OD3100 (5. sem)	En praktisk eksamen i propedeutikk
OD3200 (6. sem.)	En praktisk eksamen i propedeutikk En skriftlig eksamen (Biomaterialer, 4 t.)
OD4100 (7. sem)	En praktisk-klinisk (muntlig) eksamen hvor studenten presenterer et kjent pasient
OD4200 (8. sem)	Fem skriftlige fagspesifikke eksamener: Gerodontologi (2 t) Kariologi (4 t) Periodonti (4 t) Endodonti (4 t) Farmakologi (4 t)
OD5100 (9. sem)	Fire skriftlige fagspesifikke eksamener: Oral patologi (4 t) Kjeve-og ansiktsradiologi (4 t) Oral kirurgi og oral medisin (4 t) Protetikk og bittfunksjon (4 t)
OD5200 (10. sem)	Tre skriftlige fagspesifikke eksamener: Kjeveortopedi (2 t) Pedodonti (4 t) Samfunnsodontologi (2 t) En praktisk-klinisk eksamen med ukjent pasient

Eksamenene i 7. semester bruker karakterform bestått/ikke bestått, ellers har alle eksamener bokstavkarakterer (A-F).

Det ble innført fagspesifikke eksamener i 5.-10. fordelt på hvert enkelt semester med karakterer med det nåværende programplanen. Før dette var det færre og ikke-fagspesifikke eksamener uten karakterer, kun bestått/ikke bestått. Noen faglærere mener at de fleste fagområder burde hatt avsluttende eksamen til slutt i studiet, siden anvendelsen av kunnskap i klinikken gjør at studentenes kunnskap modnes vesentlig. Andre mener at mindre eksamener som er fordelt

over tid gir bedre læring for studentene. Det er også slik at studiepoengsproduksjon knyttes til eksamen, og da er det nødvendig å ha studiepoenggivende eksamen hvert semester.

Enkelte studenter har gitt uttrykk for at noen av eksamenene kommer for tett, spesielt i niende semester.

I siste semester har studentene en større praktisk-klinisk eksamen på rundt 2,5 timer med en reell pasient fra internklinikkene. Her skal studentenes kliniske ferdigheter vurderes opp mot det som er anerkjent som god klinisk praksis i Norge, blant annet i henhold til Helsedirektoratets veileder «God klinisk praksis i tannhelsetjenesten».

5.2 MASTEROPPGAVEN

Fra 6. til 10. semester jobber studentene med en integrert masteroppgave i odontologi.

Masteroppgaven består av:

- et obligatorisk forskningsmetodekurs på 8 studiepoeng hovedsakelig gitt i 6. semester
- et refleksjonsnotat som skrives i 10. semester i forbindelse med eksternpraksis og teller 2 studiepoeng
- selve oppgaven som teller 20 studiepoeng som leveres inn i 10. semester

Arbeidsmengden er fordelt litt ujevnt på semestrene, med hovedtyngden på de to siste studieårene. Flere studenter har meldt at de opplever å ha for lite tid til å jobbe med masteroppgaven.

Gjennom masteroppgaven skal studenten vise at han/hun kan foreta forsknings- og profesjonsetiske vurderinger, blant annet å vurdere når det er pålagt å innhente nødvendige godkjenninger. Studenten skal også kunne foreta konstruktive fagkritiske vurderinger og kunne redegjøre for, analysere, kjenne til, forstå og anvende relevante kunnskaper innen biomedisinske, parakliniske, kliniske og atferdsfaglige disipliner og emner. Studenten skal dessuten vise refleksjon og god oversikt over relevant forskningslitteratur, samt evne til kritisk vurdering av vitenskapelig forskningslitteratur og data.

Alle 10. semesterstudenter presenterer masteroppgaven sin muntlig på et presentasjonsseminar helt på slutten av studiet. Det er veilederne for masteroppgavene som godkjenner sine studenters oppgave. I forbindelse med masterpresentasjonene nedsettes det en komité med erfarne forskere som vurderer alle masteroppgaver. Vurdering av den skriftlige oppgaven,

studentenes presentasjon og evne til å svare på spørsmål danner grunnlaget for valg av fakultetets pris for beste masteroppgave og nominasjon til NTFs studentforskerpris.

5.3 OBLIGATORISKE AKTIVITETER OG ARBEIDSKRAV

Studieprogrammet inneholder flere obligatoriske aktiviteter og arbeidskrav. Det dreier seg om alt fra mappeevalueringer til ulike tester og klinisk praksis. To viktige arbeidskrav som går igjen på de kliniske semestrene, er:

- en multiple choice-test (MCQ) i Canvas som gjøres tilgjengelig for studentene over en 2-ukers tidsperiode. Testen inneholder spørsmål fra læringsmålene for inneværende semester, men også fra tidligere semester. Studentene kan ta testen flere ganger, men må passere testen med en gitt mengde korrekte svar for å kunne gå opp til eksamen for inneværende semester.
- godkjent klinikkjeneste for inneværende semester (6.-10. semester). Studentene skal ha godkjent klinisk tjeneste for å kunne gå opp til eksamen hvert semester. Skjemaene for løpende skikkethetsvurderinger fylles ut av de kliniske lærere og legges til grunn for en felles evaluering sammen med en vurdering av de tekniske ferdighetene av hvert student etter ca. halvått semester. Studenter som trenger ekstra veiledning får oppfølging og det tas en avgjørelse om progresjonen før eksamenstid.

5.4 LØPENDE SKIKKETHETSVURDERING

Alle studenter på masterprogrammet er underlagt skikkethetsvurdering, som handler om å sikre at en student har faglige og personlige forutsetninger for å fungere i yrket, og ikke utgjør en mulig fare for pasienters, klienters og brukeres liv, fysiske/psykiske helse, rettigheter eller sikkerhet.

Fra og med høsten 2019 har masterprogrammet tatt i bruk et nytt felles skjema for løpende skikkethetsvurdering for alle studenter – et skjema for preklinikken og et for klinikken. Skjemaet, som følger hver enkelt student, fylles ut av klinisk veileder eller lærer en gang i måneden. Dette utgjør en del av vurderingsgrunnlaget for bestått semester.

Alle som er i kontakt med studentene kan levere tvilsmeldinger om skikkethet til institusjonsansvarlig for skikkethet.

5.5 GJENNOMFØRING OG FRAFALL

Frafall skal følges opp i et eget delprosjekt våren 2020. Det følgende er derfor en oppsummering av det vi allerede vet om gjennomføring og frafall på studieprogrammet.

I all hovedsak skjer frafallet på masterprogrammet i odontologi etter første studieår. Fordi undervisningen er felles med profesjonsstudiet i medisin, er det flere studenter som søker opptak til medisinstudiet etter første studieår på odontologi. Vi vet at en del av disse allerede ønsker å gå på medisin *før* de begynner på masterprogrammet i odontologi, men at de ikke kommer inn på grunn av svært høye opptakskrav. Studentene begynner derfor på masterprogrammet i odontologi mens de «venter», ettersom odontologi har noe lavere opptakskrav enn medisin.

Fakultetet foretok våren 2019 en ringerunde blant 31 studenter som sluttet på masterprogrammet i 2017 og 2018. 19 studenter besvarte samtalen. Av disse hadde hele 15 studenter begynt på medisin. De fire øvrige hadde valgt å gå over til odontologi i Bergen, jobb eller annen type utdanning. Fakultetets inntrykk er at dette er et bilde som går igjen fra tidligere frafallsundersøkelser.

Det er mulig å tenke seg flere grep som kan forhindre overgangen fra odontologi- til medisinstudiet. Et radikalt grep ville være å legge inn hindringer som gjør at det ikke er like enkelt å søke godkjenning av odontologiemnene i medisinstudiet. En kan for eksempel tenke seg at det faglige overlappet mellom medisin og odontologi ikke skal være fullstendig, eller at det innføres andre tiltak som gjør overgangen vanskeligere. Mindre radikale tiltak kan dreie seg om å forsøke å motvirke at studenter som i utgangspunktet ønsker å studere odontologi, ombestemmer seg og velger medisin i stedet. Noen studenter har gitt tilbakemeldinger om at siden så mye av undervisningen på første studieår er innrettet mot medisinstudenter, kan det fremstå som fristende å ønske seg over til medisin.

Frafall er som allerede nevnt en problematikk som bli fulgt opp senere i løpet av våren 2020.

6 ARBEIDSLIVSRELEVANS

Resultater fra kandidatundersøkelsen og studiebarometeret tyder både på at våre ferdige kandidater kommer raskt ut i jobb, og at de opplever utdanningen som svært arbeidslivsrelevant. Kandidatundersøkelsen fra 2018 viste at ferdige masterkandidater i odontologi kommer raskest ut i jobb blant alle ferdigutdannede kandidater ved UiO. 98% av

kandidatene svarer at studieprogrammet i stor eller svært stor grad ga dem mulighet til å få jobb som svarte til forventningene.

Studentene gir i fakultetets egne evalueringer uttrykk for at den kliniske praksisen i studiet er den viktigste delen av arbeidslivsforberedelsene, og mange ønsker seg enda mer av dette.

7 INTERNASJONALISERING

Internasjonalisering er høyt prioritert på masterprogrammet, og fakultetet er stolt av å ha et «internasjonalt semester» i 8. semester med åpning for alle studenter til å reise på utveksling et halvt semester for alle studenter. Fakultetet har [godkjente utvekslingsavtaler med flere odontologiske læresteder i Europa](#), under utvekslingsprogrammet ERASMUS+.

Utvekslingsoppholdet er på tre måneder (mars- juni). Fakultetet har også avtaler med læresteder utenfor Europa, nærmere bestemt University of Western Cape i Sør-Afrika og Seoul National University i Sør-Korea.

I «det internasjonale semesteret» tar fakultetet imot innreisende studenter, og undervisningen foregår derfor på engelsk i denne perioden. Blant flere av våre avtalepartnere er masterprogrammet i Oslo meget populært og vi har en godt organisert program for innreisende studenter.

8 LÆRINGSMILJØ

Evalueringer viser at de fleste studenter er godt fornøyde med læringsmiljøet. Likevel har det i tidligere semesterevalueringer har det kommet frem at noen studenter synes enkeltinstruktører på voksenklinikken kan være uhøflige og ubehagelige å forholde seg til. Programledelsen tar slike tilbakemeldinger svært alvorlig, og håndterer fortløpende saker meldt inn i UiOs Si fra-system. Det har vært satt inn enkelte tiltak, blant annet samtaler med de aktuelle instruktørene. Fakultetet avholder også [årlige kurs i klinisk veiledning i odontologi](#), hvor læringsmiljø er et tema.

9 OPPSUMMERING OG FORSLAG TIL VIDERE ARBEID FOR FAKULTETET

Programledelsen/studiedekanene ønsker at fakultetet i løpet av våren 2020 og eventuelt enda lenger jobber videre med punktene nedenfor. De fire første punktene bør inkluderes i forslag til revisjon av masterprogrammet som skal legges frem før sommeren 2020:

- Foreslå tiltak som kan gi bedre tidsutnyttelse for studentene uten at det totale læringsutbyttet forringes, og se om det er mulig å gi studentene mer tid til egenstudier. Redusere unødvendig repetisjonsundervisning.
- Revurdere vektleggingen av ulike fagområder i undervisningen samt mengder av undervisning, og undervisningsformer (klinikketid, forelesninger, seminarer, egenstudier)
- For klinikkundervisningen: Foreslå tiltak som kan øke utnyttelsen av lærekrefter
- For klinikkundervisningen: Foreslå tiltak som kan redusere «dødtid» for studentene på klinikken.
- Se nærmere på frafall, og spesielt årsakene til den store studentovergangen fra tannlege- til medisinstudiet. Vurdere tiltak for å redusere frafall.
- Erstatte programplandokumentet med oppdaterte program- og emnebeskrivelser på nett. På den måten unngår en dobbeltoppdateringer, og gjør det enklere å finne relevant informasjon for studenter, ansatte og potensielle søkere.
- Innføre en mer ensrettet praksis for registrering av fravær, og gjøre det enklere for studentene selv å holde oversikt over eget fravær. Ikke alle undervisere registrerer oppmøte.
- Strukturere nettsider med studieinformasjon og innføre klare retningslinjer for hva som skal ligge hvor.

VEDLEGG

Vedlegg 1: Timer per fagområde, fordelt på undervisningsformer (se neste side)

Human biologi	300
FOR	189
GRUPPEUNDERVISNING	30
KURS	75
SEM	6
Kariologi	281
FERDIGHETSTRENING	49
FOR	24
KLINIKK VOKSEN	152
KURS	18
SEM	38
Protetikk og bittfunksjon	253
FERDIGHETSTRENING	67
FOR	43
KLINIKK VOKSEN	103
KURS	1
SEM	39
Periodonti	109
FERDIGHETSTRENING	6
FOR	13
KLINIKK VOKSEN	72
KURS	1
SEM	17
Generiske kurs	108
FOR	13
KLINIKK VOKSEN	3
KURS	59
SEM	33
Cellebiologi og genetikk	106
FOR	78
GRUPPEUNDERVISNING	22
KURS	6
Pedodonti	98
FOR	30
KLINIKK BARN	52
SEM	16

Oral kirurgi og oral medisin	89
FOR	19
KLINIKK ORAL KIRURGI	51
KLINIKK VOKSEN	2
KURS	1
SEM	16
EXPHIL	61
FOR	61
Kjeveortopedi	61
FOR	25
KLINIKK BARN	2
KLINIKK KJEVEORTOPEDI	9
KLINIKK VOKSEN	1
KURS	9
SEM	15
Endodonti	60
FERDIGHETSTRENING	15
FOR	24
KURS	11
SEM	10
Biokjemi	58
FOR	42
GRUPPEUNDERVISNING	14
KURS	2
Annet	58
ANNET	2
FOR	26
GRUPPEUNDERVISNING	2
KLINIKK VOKSEN	1
KURS	4
SEM	23
Oral radiologi	48
FOR	9
KURS	26
SEM	13
Farmakologi	36
FOR	23
KURS	3
SEM	10

Ernæringslære	33
FOR	27
GRUPPEUNDERVISNING	3
KURS	3
Atferdsfag	32
FOR	6
GRUPPEUNDERVISNING	2
KURS	17
SEM	7
Mottak	31
KLINIKK MOTTAK	31
Praksis	25
PRAKSIS	25
Medisinsk statistikk	25
FOR	16
GRUPPEUNDERVISNING	7
KURS	2
Biomaterialer	23
FOR	6
SEM	17
Mikrobiologi	19
FOR	11
KURS	5
SEM	3
Immunologi	18
FOR	13
GRUPPEUNDERVISNING	2
KURS	1
SEM	2
Oral patologi	18
FOR	10
SEM	8
Samfunnsodontologi	16
FOR	11
SEM	5
Samfunnsmedisin	14
FOR	9
GRUPPEUNDERVISNING	5

Gerodontologi	11
FOR	1
SEM	10
Introduksjon til odontologi	8
FOR	1
KURS	2
PRAKSIS	4
SEM	1
Generell patologi/patofysiologi	6
FOR	2
GRUPPEUNDERVISNING	1
KURS	2
SEM	1
Kraniofacial anatomi og fysiologi	4
FERDIGHETSTRENING	1
FOR	1
GRUPPEUNDERVISNING	1
KURS	1
Førstehjelp	3
KURS	3
Medisinsk propedeutikk og undersøkelsesmetodikk	2
FOR	1
GRUPPEUNDERVISNING	1

Intern programevaluering av bachelorprogrammet i tannpleie

Høsten 2019

INNHold

1	INNLEDNING	3
2	FORMÅL	3
3	LÆRINGSMÅL OG KVALIFISERING	4
4	OPPBYGNING AV BACHELORPROGRAMMET	5
4.1	Studieløpet.....	5
5	UNDERVISNINGS- OG LÆRINGSFORMER	7
5.1	Generelt om undervisningen.....	7
5.2	Studentenes vurderinger av undervisning i ulike fagområder.....	8
5.3	Læringsressurser og nettsider.....	9
5.4	Obligatorisk oppmøte og arbeidsomfang.....	9
5.5	Intern praksis (klinikkundervisning).....	9
5.6	Ekstern praksis.....	11
5.7	Fellesundervisning og samarbeid med tannlegestudentene.....	12
5.8	Tverrprofesjonelt samarbeid.....	14
6	VURDERINGSFORMER	14
6.1	Eksamensformer.....	15
6.2	Bacheloroppgaven.....	15
6.3	Obligatoriske innleveringer og arbeidskrav.....	15
6.4	Skikkethetsvurdering.....	17
7	GJENNOMFØRING OG FRAFALL	17
7.1	Mottakelse og oppfølging av studentene.....	19
8	ARBEIDSLIVSRELEVANS	19
9	INTERNASJONALISERING	19
9.1	Nordplus og erasmus+.....	20
9.2	Utenlandspraksis i Tanzania.....	20
10	LÆRINGSMILJØ	21
11	FORSLAG TIL TILTAK	22

1 INNLEDNING

Alle studieprogram ved UiO skal evalueres hvert sjette år som en del av kvalitetssystemet for utdanning. Plan og mandat for evalueringen ble fastsatt medio august 2019.

Semesterutvalgsleder Anne Eikeland, seksjonssjef Kristin B. Hansen og studiedekan Alix Young Vik har bidratt i en arbeidsgruppe for evalueringen. Prosjektleder Kari Henriksen har fungert som gruppens administrative koordinator og sekretær.

UiOs retningslinjer fastslår at egevalueringen skal «...omfatte en vurdering av sammenhengen mellom programmets planlagte læringsutbytte, faglige innhold, arbeids- og undervisningsformer og vurderingsordninger. Andre sentrale tema er programmets arbeidslivsrelevans, internasjonalisering, læringsmiljø og infrastruktur samt studentenes gjennomføring».

Til grunn for evalueringen ligger følgende datamateriale:

- Årsrapporter fra de siste to år
- Studentevalueringer fra de siste tre år
- Tilsynsensens rapport fra 2018
- Studiebarometeret 2018, en årlig nasjonal undersøkelse blant studenter
- Kandidatundersøkelsen 2018, en årlig undersøkelse blant ferdige kandidater fra UiO
- SHOT-undersøkelsen 2018, en nasjonal undersøkelse om studenters helse og trivsel
- Programplan med vedlegg (inkl. fagplaner)
- Tidligere gjennomførte frafallsrapporter
- Rapport med studentsynspunkter oversendt UiO-ledelsen våren 2019 om strategiarbeidet mot 2030 («Studentstemmer»)
- Informasjon på studieprogrammets nettsider
- Studieprogrammets timeoversikt

2 FORMÅL

Bachelorprogrammet i tannpleie skal kvalifisere tannpleieren til å kunne fremme oral helse og livskvalitet både hos funksjonsfriske og hos personer med nedsatt funksjonsevne i alle aldre. Utdanningen skal ha fokus på tannpleieren som folkehelsearbeider, der helsefremmende og sykdomsforebyggende arbeid står sentralt. Utdanningen vektlegger kunnskap om strategier som kan bidra til å ivareta folkehelse og tannhelse på en mer rettferdig, utjamnende og sosialt

ivaretagende måte. Salutogenese (å styrke helse, ikke bare forebygge sykdom, fokusere på det friske) og empowerment (å vinne større makt og kontroll over det som påvirker eget liv) er spesielt viktige begreper å ha fokus på i tannpleierens arbeid.

Utdanningen skal gi særlig vurderingskompetanse tilpasset arbeid på førstelinjenivå.

Formålsbeskrivelsen bør komme tydeligere fram i programbeskrivelsen på nettsidene.

3 LÆRINGSMÅL OG KVALIFISERING

Bachelorprogrammet i tannpleie er et profesjonsstudium som skal kvalifisere studenten til å jobbe som tannpleier i offentlig og privat sektor.

Utdanningen skal gi kompetanse til å samhandle med pasienter, pårørende og aktuelle tverrprofesjonelle samarbeidspartnere for å fremme deltakelse, mestring, helse og livskvalitet. Etter endt utdanning skal studenten inneha en profesjonell holdning, være etisk bevisst, vise omsorg og ha gode kommunikasjons- og samarbeidsferdigheter. Tannpleierens arbeid skal være basert på kunnskapsbasert praksis, og innebærer å ha en kritisk tilnærming til vitenskapelig litteratur anvendt i praksis og ivareta brukerens perspektiv og følelser.

Behandling:

I tillegg til veiledning knyttet til helsefremmende og sykdomsforebyggende arbeid, skal tannpleieren kunne:

- utføre klinisk undersøke av tenner og munnslimhinner
- diagnostisere tannsykdom klinisk og røntgenologisk
- kontrollere bitt og henvise til behandling ved avvik
- benytte røntgenopptaksteknikker og granske røntgenbilder
- utføre non-operativ behandling av karies
- utføre ikke-kirurgisk behandling av periodontal sykdom
- lage midlertidige løsninger (fyllinger og protetik)k)
- sette infiltrasjonsanestesi
- enkel estetisk behandling
- veilede pasienter og ev. foresatte gjennom bruk av blant annet motivasjonsteori, endrings- og mestringsteori og odontologisk fagkunnskap

Bachelorprogrammet har formulert læringsmål/læringsutbytte på emne-/fagnivå, men ikke på programnivå i henhold til kategoriene i [det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket for høyere utdanning](#), som UiO er pålagt å følge. I følge dette rammeverket skal læringsutbyttet beskrives i tre deler: kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse. Hovedmålet er å gjøre utdanningssystemet mer forståelig både nasjonalt og internasjonalt, legge til rette for å øke mobiliteten innenfor og mellom land, og bidra til fleksible læringsveier. Oppdaterte læringsutbyttebeskrivelser på nettsidene er med andre ord et utviklingsområde for studieprogrammet. Læringsutbyttebeskrivelser for hvert enkelt fag foreligger i programplanen med appendiks I-III, men ikke for programmet som helhet¹.

Bruken av ordet «programplan», «studieplan» eller «fagplan» går igjen i enkelte møtereferater og informasjonsfora. I UiOs studieforskrift er ordet «programplan» byttet ut med ordet «programbeskrivelse», for å gjenspeile at informasjon om studieprogrammene skal være enkelt tilgjengelig og til enhver tid oppdatert på UiOs nettsider. Arbeidsgruppen anbefaler derfor at programplandokumentet kuttes til fordel for korrekte og oppdaterte program- og emnebeskrivelser på nett. På den måten unngår en dobbeltoppdateringer, og gjør det enklere å finne relevant informasjon for studenter, ansatte og potensielle søkere.

4 OPPBYGNING AV BACHELORPROGRAMMET

4.1 STUDIELØPET

Bachelorprogrammet er treårig, og består av 180 studiepoeng. Studieløpet er fastlagt, noe som betyr at alle emner er obligatoriske. Studentene har ingen valgemner. Faglig sett er studieprogrammet delt i to. Del 1 består av innføringsemner på til sammen 47 studiepoeng, og del 2 består av fordypningsemner på til sammen 133 studiepoeng. Del 1 og del 2 utgjør ikke egne separate studieenheter, men er fordelt på åtte emner gjennom studieløpet som illustrert i tabellen nedenfor.

6. semester	TP3200 Folkehelse og klinisk fordypning II Avsluttende teori og klinikk	TP3290 Bacheloroppgave
5. semester	TP3100 – Folkehelse og klinisk fordypning I Temauker, klinikk, odontologiske fag, folkehelse, prosjektarbeid, praksisstudier	

¹ Se for eksempel [læringsutbyttebeskrivelser på profesjonsstudiet i medisin](#) for hvordan dette kan gjøres

4. semester	TP2200 – Folkehelse og praksis II Klinikk, praksisstudier, folkehelse, odontologiske fag		
3. semester	TP2100 – Folkehelse og praksis I Klinikk, praksisstudier, folkehelse, samfunnsodontologi, odontologiske fag, farmakologi, patologi		
2. semester	TP1200 – Innledende tannpleie II Klinikk, odontologiske fag, folkehelse, prosjektarbeid, innføringsemner, patologi		
1. semester	EXPHIL03 – Examen philosophicum	TP1100 – Innledende tannpleie I Introduksjon Innføringsemner, ferdighetsklinikk/Innledende klinikk, folkehelse, odontologiske fag	
	10 studiepoeng	10 studiepoeng	10 studiepoeng

En mer detaljert oversikt over fagområder og vurderingsformer gjennom studiet følger i tabellen nedenfor:

ÅR	EMNE	STP	FAGOMRÅDE	EKSAMEN OG VURDERINGSFORM
3	TP 3290	30	Bacheloroppgave inkl. folkehelse og vitenskapsteori og metode	<i>Bacheloroppgave:</i> bestått/ikke bestått
	TP3200		Voksen- og barneklinnikk Kliniske fag Profesjonsrettede og yrkesrelevante kurs. Forberedelse til yrkeslivet Hospitering poliklinikk (barneavdelingen)	<i>Voksenklinnikk inkl. praktisk klinisk eksamen og barneklinnikk:</i> bestått/ikke bestått <i>Skriftlige eksamener (bokstavkarakter A-F):</i> TP3200 del 1 pedodonti og kjeveortopedi TP3200 del 2 periodonti, protetikk med materiallære TP3200 del 3 kariologi
	TP3100	30	Folkehelse, kliniske fag, voksen- og barneklinnikk og øvrige spesialistklinikker. Hospitering poliklinikk (barneavdelingen) Praksisstudier og prosjektarbeid Etikk, vitenskapsteori og metode Temauker	<i>Voksen- og barneklinnikk og praksisstudier:</i> bestått /ikke bestått <i>Skriftlig og muntlig eksamen (bestått/ikke bestått):</i> TP3100 del 1 gruppeeksamen i folkehelse; pedagogikk, psykologi, samf. odont og helsefremmende og sykd. forebyggende arbeid TP3100 del 2 gruppeeksamen i gerodontologi
2	TP2200	30	Praksisstudier i DOT (den offentlige tannhelsetjenesten), ved sykehjem, sykehus og ved institusjoner forøvrig. Hospitering narkose (barneavdelingen) og kjeveortopedi Folkehelse, kliniske fag, voksen- og barneklinnikk, radiologiklinikk og øvrige spesialistklinikker	<i>Voksen- og barneklinnikk og praksisstudier:</i> bestått/ikke bestått <i>Kariologi (bestått/ikke bestått):</i> DIL kalibrering 1 og 2. Øvrige oppgavesett <i>Skriftlig eksamen (bokstavkarakter A-F):</i> TP2200, oral radiologi

	TP2100	30	<p>Praksisstudier i Den offentlige tannhelsetjenesten, sykehjem, sykehus, institusjoner. Hospitering narkose (barneavdelingen)</p> <p>Folkehelse, kliniske fag, voksen- og barneklinikk, radiologiklinikk og øvrige spesialistklinikker.</p> <p>Farmakologi Patologi Oral kirurgi/oral medisin, kurs i akutt medisin og infiltrasjonsanestesi</p>	<p>Voksen- og barneklinikk og praksisstudier: bestått/ikke bestått.</p> <p>Kurs i infiltrasjonsanestesi: bestått/ikke bestått.</p> <p>Skriftlig eksamen (bokstavkarakter A-F): TP2100 del 1 patologi og oral medisin TP2100B del 2 farmakologi</p>
	TP1200	30	<p>Kliniske fag: pedodonti, kariologi, periodonti og radiologi. Biologiske basalfag. Folkehelse.</p> <p>Generell og oral patologi. Grunnleggende pedagogikk inkl. prosjektarbeid. Etikk Innledende klinikk. Pasientbehandling voksen- og barneklinikk.</p> <p>Introduksjon radiologiklinikk.</p>	<p>Ferdighets-<i>innledende klinikk</i> (bestått/ikke bestått): Semestertest II</p> <p>Voksen- og barneklinikk: bestått/ikke bestått.</p> <p>Oral radiologi (bestått/ikke bestått): Digital test I</p> <p>Patologi (bestått/ikke bestått): Patologitest</p> <p>Skriftlige eksamener (bokstavkarakter A-F): TP1200 del 1 generell biologi II: (cytologi, vevene, huden og organsystemene) TP1200 del 2 oral biologi I: anatomi og fysiologi TP1200 del 3 oral biologi II: mikrobiologi og immunologi</p>
	TP1100	20	<p>Introduksjonsdager er obligatoriske. Ferdighetsklinikk/ innledende klinikk, hygiene, klinikkrutiner og diverse IT-kurs. Kurs i akademia og studieteknikk</p> <p>Introduksjon i kliniske fag som periodonti og radiologi. Folkehelse. Biologiske basalfag og tannmorfologi. Ernæringslære.</p>	<p>Ferdighets-<i>innledende klinikk</i> (bestått/ikke bestått): Semestertest I og tannmorfologi-prøve</p> <p>Kjemi (bestått/ikke bestått): Kjemitest</p> <p>Skriftlige eksamener (bokstavkarakter A-F): TP1100, Generell biologi I (Fordøyelsessystemet, metabolismen) og ernæringslære</p>
	EXPHIL03	10	<p>Examen philosophicum</p>	<p>Skriftlig eksamen (bokstavkarakter A-F): EXPHIL03</p>

5 UNDERVISNINGS- OG LÆRINGSFORMER

5.1 GENERELT OM UNDERVISNINGEN

Studiet er organisert i form av «skoledager» fra kl. 08.15 eller 09.15 til 16.00. Det gis tid til egenstudier som tilsvarer omtrent en studiedag per uke i gjennomsnitt. Disse timene fordeles på ulike dager og tidspunkter. Undervisningen er obligatorisk, og studiet har definerte fraværsgrenser innen ulike fagområder og ulike semestre.

Undervisnings- og læringsformene på bachelorprogrammet er:

- seminarer og kurs
- forelesninger
- klinikk på fakultetets studentklinikker
- ekstern praksis
- kollokvie-, gruppe- og casearbeid
- individuelt oppgavearbeid
- digital interaktiv læring
- kollegaveiledning
- selvstudium

5.2 STUDENTENES VURDERINGER AV UNDERVISNING I ULIKE FAGOMRÅDER

Resultater fra års- og emneevalueringer:

- I 2017 fikk Avdeling for kariologi gjennomgående negative tilbakemeldinger på undervisning som var tilrettelagt som fellesundervisning for tannlege-/tannpleierstudenter. Tannpleierstudentene opplevde at undervisningen var mest rettet mot tannlegestudentene. Studentene påpekte også at organiseringen kunne vært bedre, informasjonen mer tydelig og innholdet mer eksamensrelevant. Etter at undervisningen ble skilt ut for tannpleierstudentene, har tilbakemeldingene vært gjennomgående gode. Dette kommer frem i semesterevalueringen i 2019.
- Avdeling for endodonti får noe negative tilbakemeldinger på undervisning som også skyldes at undervisningen i stor grad er rettet mot tannlegestudentene.
- Avdelingene for pedodonti og oralkirurgi får gode tilbakemeldinger.
- Studentene opplever å få for lite undervisning i periodonti og oral radiologi.
- Overveiende gode tilbakemeldinger på undervisere, opplegg og programledelse.
- Samtlige fagdager og temauker får gode tilbakemeldinger. Studentene er veldig fornøyde med disse.

- Studentene er gjennomgående fornøyde med atferdsfagene, og har vært det gjennom flere år. Innenfor psykologi og pedagogikk setter studentene pris på at undervisningen er litt annerledes med studentdeltakelse og aktivitet i form av blant annet rollespill.
- Folkehelsearbeid og samfunnsodontologi får også gode tilbakemeldinger. Studentene opplever det som inspirerende å få plassert tannpleierrollen i en større samfunnsmessig kontekst/se hvordan tannpleiere bidrar til å fremme folkehelsearbeid.

5.3 LÆRINGSRESSURSER OG NETTSIDER

Canvas brukes som digital læringsplattform på studiet. Studentene gir generelt uttrykk for å være fornøyd med Canvas, men noen opplever tidvis at det kan være vanskelig å finne frem. En gjentakende tilbakemelding, både i møter og via evalueringer, er at studentene ønsker at faglærere legger ut mer materiale fra forelesninger i Canvas, gjerne på forhånd. Dette gjelder særlig etter fellesundervisning med tannlegestudentene, da hender det at tannpleierstudentene glemmes i etterkant. Kapasiteten i Canvas er begrenset, men det er mulig å løse dette ved å lenke opp læringsressurser fra nettsidene.

En gjentatt tilbakemelding fra studentene er at tidligere eksamensoppgaver og sensorveiledninger ønskes gjort enkelt tilgjengelig for studentene, som opplever dette som en god måte å lære på.

5.4 OBLIGATORISK OPPMØTE OG ARBEIDSOMFANG

Som tidligere nevnt, er all undervisning med unntak av forelesninger obligatorisk. Studentene må møte til undervisning hver dag, med enkelte unntak. Flere tilbakemeldinger fra studenter dreier seg om at de opplever arbeidsmengden som for stor. De mener det er bra med en del obligatorisk undervisning, men ønsker mer komprimerte undervisnings- og kollokviedager, slik at de også kan få mer sammenhengende tid til egenstudier. En enkel måte å få til dette på, er ved å streame/podcaste undervisning som ikke er obligatorisk.

Studentene etterlyser mer ensrettet praksis for fraværsgrenser. Ikke alle undervisere registrerer oppmøte. Studentene ønsker også fortløpende mulighet til å se en oversikt over eget fravær.

5.5 INTERN PRAKSIS (KLINIKKUNDERVISNING)

Studentene har 1200 timer klinikk gjennom studiet, fordelt på følgende måte:

	Studieår 1	Studieår 2	Studieår 3	Sum
Innføringsemner	100			100
Oral radiologi	21	57		78
Kjeveortopedi		3	3	6
Anestesi		2		2
Protetikk		3		3
Allmenn voksen	126	321	149	596
Barneklinikk	66	120	84	270
Eldretannpleie		36		36
Tannpleie for personer med funksjonsnedsettelse, sjeldne medisinske tilstander og kronisk syke			9	9

Studentene på hvert kull er inndelt i fire grupper (A-D). Gruppene varierer i antall fra omtrent fem til ni studenter. Hver gruppe har sin egen veileder som følger dem gjennom semesteret. Veilederne er både tannpleiere og tannleger. Programledelsen mener dette er viktig, da det gir studentene ulike faglige og profesjonsrelaterte perspektiver i veiledningen. Påfølgende semester får gruppene ny veileder. Tanken er at det skal rullere, slik at alle grupper har hatt alle veiledere gjennom hele studiet.

Studentene er gjennomgående fornøyde med klinikkundervisningen, og opplever den som veldig relevant og motiverende. Flere studenter gir uttrykk for at de ønsker seg mer klinikkundervisning.

På barneklinikken tildeles studentene automatisk pasienter som settes opp av ansatte ved klinikken. På voksenklinikken fungerer det annerledes. Her administrerer studentene selv

«timeboken», og bestiller og organiserer pasientbehandlingen selv. Studentene får tildelt pasienter på lister fra de ansatte på klinikken, og kontakter selv pasientene for timebestilling.

I klinikken oppleves mangel på pasienttilgang som noe stressende for studentene. I noen perioder er det stor tilgang på pasienter, mens i andre perioder er det svært lite.

Programledelsen er klar over problemet med pasienttilgang, og etterstreber derfor å være fleksible med tanke på å tilby pasientbehandling til bekjente. I voksenklinikken er det også en utfordring at pasientsammensetningen ikke alltid gir tilstrekkelig læringsutbytte for studentene. Dette handler både om pasienter som uteblir i lengre perioder, og om pasienter som ikke egner seg optimalt som kasus.

Ved klinikkundervisning opplever flere studenter at det er krevende å ringe og organisere pasienter ved avbestillinger. Studentene skulle gjerne hatt mer hjelp til dette fra resepsjonen.

5.6 EKSTERN PRAKSIS

Når studentene skal ha ekstern praksis, skjer det ved at en og en gruppe (A-D, se overfor) tas ut av den interne voksenklinikken.

Oversikt over plassering av ekstern praksis gjennom studiet:

Fagområde	Praksisfelt	Varighet praksis	Semester
Barnetannpleie (pedodonti) og integrerte fagområder	Den offentlige tannhelsetjenesten 1	5 dager	3. semester
	Den offentlige tannhelsetjenesten 2	4 uker *	4. semester
Eldretannpleie	Sykehjem	6 dager	3. – 4. semester
Tannpleie for personer under rus-omsorgen	Sykehus Kirkens Bymisjon	1 dag	3. eller 4. semester
Tannpleie i spesialisthelsetjenesten	Sykehus	2 dager	3. / 4. semester
Folkehelsearbeid (med fokus på tannpleiers rolle)	Den offentlige tannhelsetjenesten 3	2 dager	5. semester

Voksentannpleie	Privat tannklinikk	Inntil 5 dager	6. semester
-----------------	--------------------	----------------	-------------

Det avholdes forberedende seminarer til hvert praksisfelt, samt oppsummering etter gjennomført praksis.

Som en viktig del av forberedelsene til praksisstudier bevisstgjøres studenten på ansvar for egen læring. Dette innebærer at studenten selv skal avklare forventninger sammen med faglærer og praksisveileder, utarbeide læringsplan inkludert læringsmål for praksisperioden, aktivt oppsøke læringssituasjoner i praksis, benytte loggbok som hjelpemiddel til å lære av egne erfaringer, forberede seg til faste veiledningstimer og reflektere over personlig og faglig utvikling.

Det er tilbud om før- og etterveiledning etter konkrete hendelser og etter fullført praksisperiode. Veiledningen gis av lærere og praksisveileder.

* Etter månedspraksis i 4. semester gjennomføres det et etterveiledningsseminar hvor studenten presenterer og rapporterer fra praksisoppholdet. Studentene samarbeider også om erfaringsbaserte case fra praksisfeltet, og erfaringene drøftes deretter i kullet.

Som kvalitetssikring skal student og veileder i løpet av månedspraksisperioden gjennomføre utviklingssamtaler med utgangspunkt i et fastsatt aktivitetsskjema, og skrive refleksjonsnotater etter samtalene. For øvrige praksisfelter benyttes logg og refleksjonsskjema.

Flere studenter melder om at ekstern praksis er noe av det de har mest utbytte av i studiet.

Studentene ønsker fortsatt intern klinisk praksis tidlig i studiet, slik det er i dag. Studentene starter med klinisk praksis allerede i første semester.

5.7 FELLESUNDERVISNING OG SAMARBEID MED TANNLEGESTUDENTENE

Undervisningen innen de klinisk odontologiske fagområdene foregår delvis som fellesforelesninger, sammen med studentene på masterprogrammet i odontologi.

Flere studenter gir uttrykk for at mye av fellesundervisningen med tannlegestudentene ikke gir dem stort læringsutbytte. Programledelsen er enig i at fellesundervisningen, med noen få unntak, ikke er hensiktsmessig. Det er i mange tilfeller for stor forskjell på hva en tannlege skal kunne og hva en tannpleier skal kunne til at begge studentgrupper får utbytte av undervisningen. Læringsmålene er ofte grunnleggende forskjellige, og nivået på hva en tannlege

skal kunne ligge i enkelte fagområder høyere enn for tannpleiere. Programledelsen er enige med studentene i at mye av fellesundervisningen ikke fungerer så godt. I tidligere møter om dette temaet med ledelsen og fagledere, er det hevdet at det blir enklere å gjøre noe med dette, når tannpleierutdanningen blir en del av IKO. Programledelsen ønsker å erstatte fellesundervisning i enkelte fagområder med separat undervisning, slik det er gjort i kariologi og kjeveortopedi. Periodonti er et av fagområdene hvor dette er etterspurt fra programledelsens side.

Programledelsen mener likevel det er noe fellesundervisning som fungerer godt i dag, for eksempel i pedodonti. Programledelsen er åpen for at enkelte fagområder som ikke har fellesundervisning i dag, kunne hatt det. Dette gjelder fagområder der master- og bachelorstudentene har relativt like læringsmål i deler av faget, for eksempel patologi, farmakologi og anatomi/fysiologi. Det kan for eksempel innebære felles undervisning innledningsvis i faget, men at bachelorstudentene trekkes ut når deres pensum er gjennomgått. I tillegg er det avgjørende at undervisningen tilpasses mht. profesjonskontekst (relevante eksempler for begge studentgrupper).

Tilsynssensor som var på besøk våren 2018 etterlyste sterkt mer samarbeid mellom odontologi- og tannpleierstudentene, for eksempel om implantatpasienter. Et slikt faglig samarbeid kan også foregå mellom videreutdanningskandidater i periodonti, odontologistudenter og tannpleierstudenter. Det er satt opp et mulig samarbeidsskjema, men på grunn av tidspress for alle involverte har dette per i dag ikke gitt konkrete resultater. De aktuelle fagavdelingene (protetikk og periodonti) har forklart at det foreløpig er begrenset tilgang til implantatpasienter for studenter. Programledelsen ønsker likevel å følge opp dette punktet videre i samarbeid med fakultetsledelsen.

Et siste punkt som gjelder samarbeid med tannlegestudentene, har å gjøre med tannpleierutdanningens status. Tilsynssensor påpeker i sin rapport at tannpleierutdanningen trenger en statusforhøyelse. Det er viktig at tannpleierne får en trygg og selvstendig profesjonsidentitet, og ikke havner i en annenrangsrolle overfor tannlegene. Forslag til konkrete tiltak i denne sammenheng:

- Studieprogrammet bør innføre undervisning i betjening av panoramabildeapparat (OPG). De andre tannpleierutdanningene i Norge har dette, men på UiO er det kun tannlegestudenter som får dette tilbudet. Fra studentene og programledelsens side er det ønskelig med teori og øvelse i dette. Dette er noe ferdig utdannede tannpleiere bør kunne, da det er et reelt samfunnsbehov.

- Det bør jobbes med holdninger og større fokus blant enkeltundervisere på tannpleierstudentene i fellesundervisningen. Studenter melder at det er lite rom/tid for spørsmål i noen forelesninger sammen med tannlegestudentene.

5.8 TVERRPROFESJONELT SAMARBEID

Tannpleierstudenter som reiser til Tanga i utenlandspraksis samarbeider i felt med sykepleierstudenter og utveksler kunnskaper, ferdigheter og refleksjoner systematisk under veiledning av ansatte veiledere.

Studieprogrammet ønsker å styrke det tverrprofesjonelle samarbeidet i studiet. Som et ledd i dette har studieprogrammet valgt ut en relevant målgruppe relatert til framtidig samarbeid innen eldreomsorgen. Utdanningen har forsøkt å få til et samarbeid med sykepleierutdanningen på Lovisenberg, men det har vist seg vanskelig å få gjennomslag for et slikt samarbeid. Etter programledelsens syn skyldes dette manglende kapasitet ved praksissykehjemmet og ved sykepleierutdanningen, kombinert med at timeplanene på begge studier er lite fleksible. Å få på plass et framtidig samarbeid tar tid, og studieprogrammet vil høsten 2019 ta initiativ til et samarbeid med gjensidig læringsutbytte. Mer om dette under punkt 11 Forslag til tiltak.

Studieprogrammet har nylig inngått et samarbeid med tannteknikkstudenter på OsloMet. Det dreier seg om noe felles undervisning innen folkehelse, hvor tannteknikkstudentene deltar på et tilbud for tannpleierne, og det planlegges et samarbeid når det gjelder framstilling av bittskinner, inkludert oral scanning. Studieprogrammet håper samarbeidet vil være godt etablert i løpet av 2020.

Utdanningen har et godt etablert samarbeid med videregående skole, hvor tannpleierstudenter forbereder og gjennomfører undervisning i tannhelse for elever på helse- og oppvekstfag ved Kuben videregående skole i Oslo. Læringen skjer som en dialog mellom elevene og tannpleierstudentene der de utveksler kunnskap og erfaringer knyttet til egen rolle og oppgaver. Formålet er å bevisstgjøre de som senere blir fagarbeidere på ulike institusjoner, som for eksempel sykehjem, og bidra til høyere tannhelsekompetanse hos disse.

6 VURDERINGSFORMER

Studentene blir vurdert flere ganger i løpet av studiet, både i form av eksamener og i form av obligatoriske innleveringer, tester og arbeidskrav underveis. Studentene er også underlagt skikkethetsvurdering, som har fått en ny form på fakultetet det siste året.

6.1 EKSAMENSFORMER

De fire første semestrene har studentene én til tre skriftlige skoleeksamener på fire timer, med karakterskala A-F. Samtlige skoleeksamener avholdes i den digitale eksamensløsningen Inpera.

På fjerde semester arrangerer utdanningen en gjennomgang av eksamen i oral radiologi etter at sensuren har falt. Dette er noe studentene setter stor pris på, og som de opplever at gir stort læringsutbytte.

På femte semester har studentene to gruppeeksamener. Begge er hjemmeeksamener, og en av dem omfatter i tillegg en muntlig eksamen. Gruppeeksamenene får gode tilbakemeldinger fra studentene, som opplever å lære mye. Krav til aktiv deltakelse i eksamensarbeidet kan imidlertid understrekes enda tydeligere fra fakultetets side, for å unngå «gratispassasjerer». Tilsynssensor som besøkte fakultetet i juni 2018, anbefaler av samme grunn maksimalt tre studenter på gruppeoppgaver, og gjerne bare to. Å gjennomføre gruppeeksamener med maksimalt to studenter per gruppe vil imidlertid kreve ressurser studieprogrammet ikke har.

På sjetten og siste semester har studentene tre skriftlige skoleeksamener, én praktisk klinisk eksamen samt bacheloroppgaven, som omtales i neste avsnitt.

6.2 BACHELOROPPGAVEN

I løpet av sjetten og siste semester velger studentene et tema å skrive bacheloroppgave om. Studentene skal ha fokus på tannpleierfunksjonen, med ivaretagelse av et forebyggende og helsefremmende perspektiv. Sentrale temaer er tolkning og anvendelse av forskningsbasert kunnskap integrert i tannpleiefaget. Bacheloroppgaven har ikke krav om egen forskning. Studentene kan velge om de vil skrive en litteraturoppgave eller gjøre et kvantitativt og/eller kvalitativt prosjekt. Veileder godkjenner valg av tema, og videre arbeid med oppgaveutforming utgjør store deler av 6. semester. Studentene jobber alene eller i grupper på maksimalt tre studenter. Studentene får satt av godt med timeplanfestet tid til å jobbe med bacheloroppgaven.

6.3 OBLIGATORISKE INNLEVERINGER OG ARBEIDSKRAV

Studieprogrammet inneholder flere obligatoriske innleveringer, tester og arbeidskrav. Formen varierer fra digitale tester og skriftlige innleveringer til praktiske aktiviteter og muntlige presentasjoner:

KLINISK VURDERING OG ARBEIDSKRAV			
SEM	SLUTT-VURDERING	OBLIGATORISKE PRØVER/KRAV	VURDERINGSFORM (bestått/ikke bestått hvis ikke annet er oppgitt)

<i>Generell biologi og kjemi inkl. tannmorfologi</i>			
1	Uke 39	Test: grunnleggende kjemi	(krever 70 % riktig)
	Uke 41	Kursprøve: Tannmorfologi	Maks. 10 feil tillatt. Inntil 3 forsøk.
<i>Ferdighetsklinikk/innledende klinikk</i>			
1	Fortløpende	Klinisk progresjon	
	Uke 45	Semestertest I	(krever 70 % riktig)
2	Uke 6	Semestertest II	(krever 70 % riktig)
<i>Voksentannpleie</i>			
2	Uke 21	Klinisk progresjon	
3	Uke 47	Klinisk progresjon	
4	Uke 18	Klinisk progresjon	
5	Uke 46	Klinisk progresjon	
6	01.03.- 01.05.	Eksamenspasient	
	Uke 18	Klinisk progresjon	
<i>Barnetannpleie</i>			
2	Uke 23	Klinisk progresjon	
3	Uke 47	Klinisk progresjon	
4	Uke 18 - 22	Oppgaveinnlevering gruppe/individ	Deltagelse gir bestått *
	Uke 19	Klinisk progresjon	
5	Uke 43	Oppgaveinnlevering individuell	Deltagelse gir bestått *
	Uke 47	Klinisk progresjon	
6	Uke 18	Klinisk progresjon	
<i>Kjeveortopedi</i>			
3/4	Fortløpende	Hospitering klinikk	Deltagelse gir bestått
5	Ca. uke 47	Tema uke kj. ort; Klinikk	Deltagelse gir bestått
5	Uke 48	Klinikkoppgave	Deltagelse gir bestått
<i>Oral medisin/oral kirurgi</i>			
3	Uke 46	Kurs i infiltrasjonsanestesi	
<i>Patologi</i>			
2	Uke 17	Test: MC-oppgaver	(krever 70 % riktig)
<i>Periodonti</i>			
4	Uke 18	Oppgaveinnlevering	(krever 70 % riktig)**
4/5	Fortløpende	Assistanse periodontalkirurgi	Deltagelse gir bestått
<i>Kariologi</i>			
3	Ca. uke 44	Salivadiagnostikk: Praktiske øvelser med skriftlig gruppeinnlevering digitalt	Deltakelse gir bestått

4	Uke 1-5	Kariesdiagnostikk: DIL-øvelser	Skjermdump av <u>beståtte</u> øvelser "Kalibrering 1" og "Kalibrering 2" med 51 flater per modul leveres i Canvas innen 1. mai.
4	Uke 7	Oppgaveinnlevering (digital) og gruppeoppgave	Deltagelse gir bestått ***
Protetikk			
3	Uke 38	Avtrykkskurs og modelloppslag	Deltakelse gir bestått
Oral radiologi			
2	Uke 15	Digital test i strålehygiene	(krever 70 % riktig) ****

6.4 SKIKKETHETSVURDERING

Alle studenter på bachelorprogrammet er underlagt skikkethetsvurdering, som handler om å sikre at en student har faglige og personlige forutsetninger for å fungere i yrket, og ikke utgjør en mulig fare for pasienters, klienters og brukeres liv, fysiske/psykiske helse, rettigheter eller sikkerhet.

Alle som er i kontakt med studentene kan levere tvils-/tvilsmelding om skikkethet til institusjonsansvarlig for skikkethet. Informasjon om skikkethet på studiets nettsider er ikke oppdatert, da det flere steder står at tvilsmeldinger skal leveres til modulkontakt eller semesterutvalgsleder. Det bør tas en gjennomgang av all informasjon om skikkethet på studieprogrammets nettsider.

Fra og med høsten 2019 har fakultetet tatt i bruk et nytt skjema for løpende skikkethetsvurdering. Det nye skjemaet er likt for alle fakultetets studenter. Skjemaet, som følger hver enkelt student, fylles ut av klinisk veileder eller lærer en gang i måneden. Dette utgjør en del av vurderingsgrunnlaget for bestått semester. Som tidligere får studentene tilbakemelding på hvordan de blir vurdert relatert til skikkethet i forbindelse med semestervise utviklingssamtaler. Se neste kapittel for mer informasjon om disse samtalen.

7 GJENNOMFØRING OG FRAFALL

Frafall skal følges opp i et eget delprosjekt våren 2019. Det følgende er derfor en oppsummering av det vi allerede vet om gjennomføring og frafall på studieprogrammet.

Bachelorprogrammet i tannpleie har på lik linje med andre bachelorprogram ved UiO et uønsket studentfracfall. Når det gjelder gjennomføring, har i gjennomsnitt 18 studenter fullført årlig de siste tre årene. Dette antallet ville vært atskillig lavere dersom studieprogrammet ikke hadde overbooket studentopptaket hver høst. Bachelorprogrammet har et måltall på 21 studenter hvert år.

Programledelsen har lenge vært klar over problematikken med frafall. Det største frafallet skjer etter første studieår.

Mye av frafallet og forsinkelsene skyldes faktorer utenfor utdanningens kontroll, bl.a. konkurranse fra arbeidslivet og manglende studiemotivasjon. Følgende øvrige årsaker er identifisert gjennom tilbakemeldinger fra studenter:

- Studenter vil eller må jobbe i stedet for eller i tillegg til å studere.
- Enkelte vil helst inn på tannlegestudiet, men mangler poeng. De tar det første året på tannpleierstudiet av faglige årsaker i påvente av å komme inn.
- Språk: Det er flere studenter med utenlandsk bakgrunn, og enkelte har problemer med språket.
- Frafall som «byfenomen»: Det er trolig flere grunner til dette, blant annet konkurrerende studier, et kostbart boligmarked og et godt arbeidsmarked.
- En låst timeplan med mye obligatorisk undervisning.
- Helseutfordringer
- Stor kvinneandel på studiet gjør at det er noe forsinkelser på grunn av fødselspermisjon.

Følgende tiltak er allerede gjort:

- Intervju/samtale med samtlige studenter på første semester. Samtalen varer i 20 minutter og fokuserer på hva studentene vil ha ut av studiet, om de trenger noe tilrettelegging osv. Studentene som har behov utover det vanlige blir fulgt opp videre.
- Åpen dør-holdning blant ansatte på studiet. Mye ressurser settes inn på veiledning og oppfølging.
- Overbooking ved opptak. Programmet overbooker en del i opptaket, men er skeptiske til å overbooke ytterligere da det vil bli kapasitetsproblemer i første del av studiet – før frafallet inntreffer.
- Alle som vurderer å hoppe av studiet oppfordres til å ta kontakt for å kartlegge årsaker til frafallet.

- Flere lesedager før eksamen og tilrettelegging for kollokviearbeid med tilgang til faglærerhjelp.

7.1 MOTTAKELSE OG OPPFØLGING AV STUDENTENE

Utdanningen kjører faste semesterforberedende informasjons- og oppstartsaktiviteter i begynnelsen av hvert semester. Dette gir studentene et innblikk i hva de møter, hvilke muligheter de har i kommende semester og er en tilrettelegging for sosialisering studentene imellom.

Studieprogrammet arrangerer også utviklingssamtaler i forbindelse med voksen- og barneklipp hvert semester. Her får studentene en anledning til å reflektere over egen læring sammen med veileder, samt tilbakemelding på faglig progresjon og ev. skikkethet.

Programledelsen og undervisningspersonalet har høy grad av tilgjengelighet overfor studentene. Terskelen er lav for studentene til å ta kontakt. Programledelsen er på fornavn med samtlige studenter og omvendt.

8 ARBEIDSLIVSRELEVANS

Studiebarometeret viser at studentene opplever å få kompetanse som er viktig i arbeidslivet. Dette var det enkeltspørsmålet i Studiebarometeret 2018 som fikk høyest score blant tannpleierstudentene. Resultatene fra kandidatundersøkelsen samme år viser det samme.

Jobbutsiktene er relativt gode for tannpleierkandidatene. Kandidatundersøkelsen viser at 74% av kandidatene som ble uteksaminert i perioden 2014-2018 var yrkesaktive i 2018. 16% var fortsatt arbeidssøkende. 42% av kandidatene som var i jobb søkte under fem stillinger før de fikk sin første jobb, og like mange søkte mellom 6-15 stillinger før de fikk sin første jobb.

9 INTERNASJONALISERING

Studentene på bachelorprogrammet i tannpleie har i flere år hatt mulighet til å søke om støtte til å reise på utveksling gjennom to Nordplus-avtaler med Københavns Universitet og Karolinska Institutet i Stockholm, eller på utenlandspraksis ved Tanga International Competence Centre (TICC) i Tanzania. Nytt av året er Erasmus+-avtaler med universitetene i København, Edinburgh og Köln. Utvekslingsoppholdene varierer fra én til tre måneder.

Studieprogrammet tilbyr også lærermobilitet for ansatte gjennom Nordplus og Erasmus+. Få lærere benytter seg av dette tilbudet, fordi arbeidstiden i stor grad er låst til undervisning.

9.1 NORDPLUS OG ERASMUS+

Nordplus-oppholdet varer en måned, og Erasmus-oppholdet varer to til tre måneder. Begge finner sted i fjerde semester. Studentene på Nordplus reiser til Københavns Universitet eller Karolinska Institutet i Stockholm, og studentene på Erasmus+ kan reise til Europäische Fachhochschule i Köln, University of Edinburgh eller Københavns Universitet. Som utreisende med avtalestøtte forplikter studentene seg til å følge studiestedets timeplan, holde en presentasjon ved utvekslingsstedet om eget studieprogram og blogge på fakultetets nettsider underveis. Etter oppholdet leverer studentene en skriftlig oppgavebesvarelse til Nordplus/Erasmus+ og holder en presentasjon om erfaringene fra oppholdet for eget studiekull samt neste årskull i markedsførings hensikt.

Det har reist ut om lag 15 studenter gjennom nåværende og en tidligere Nordplus-avtale i perioden 2011 - 2019, og vi har tatt imot 13 studenter og 5 lærere i Oslo i samme periode². Det har imidlertid vært få innreisende studenter fra København og Stockholm de siste årene, og studieprogrammet skal ta dette opp i møte med partene i november 2019. Dette har ifølge København hatt med innplassering av eksamener hos dem og barrierer mht. innpassing av utreisepriode. Studentene i Stockholm har over lengre tid vist liten interesse for å reise til Oslo via Nordplus. Våre erfaringer med innreisende studenter er utelukkende gode, og studieprogrammet vil igjen oppfordre samarbeidspartnerne om å markedsføre muligheten for å komme på utveksling til Oslo. En barriere er problemene med å finne bolig i Oslo for kortere opphold, men også prisnivået på bolig.

Erasmus+-avtalene ble inngått i 2018 og 2019. Studieprogrammet planlegger å sende ut 3 studenter våren 2020 og samtidig ta imot 3 studenter gjennom avtalen med University of Edinburgh. Det er ingen inn- eller utreisende på Erasmus+-avtalene med Europäische Fachhochschule i Köln eller Københavns Universitet kommende år. Nyetablerte samarbeid gjerne trenger noe tid på å falle på plass hos begge parter.

9.2 UTENLANDSPRAKSIS I TANZANIA

Utenlandspraksis ved Tanga International Competence Centre (TICC) i Tanzania varer i fire til seks uker en gang i perioden februar – april i sjette semester. Det er mulig å sende studenter på inntil tre måneders opphold, men av faglige grunner kommer dette i konflikt med undervisning og eksamensavvikling på tredje studieår. Tre til seks studenter reiser hvert år.

---

² Innreisende lærere har kommet fra Danmark og Litauen. To lærere fra UiO har hatt en ukes opphold ved utdanningen i København.

Praksisstudenter i Tanga utfører feltarbeid ved helsesentre, skoler og andre relevante institusjoner. Feltarbeidet består i hovedsak av klinisk screening av barn og undervisning for barn, deres mødre og ansatte ved ulike institusjoner. De gjør også deler av bacheloroppgavearbeidet der. Studentene blogger på fakultetets nettsider underveis, holder en presentasjon om erfaringene fra oppholdet for eget studiekull og kullet under og andre interesserte i etterkant. Studentene skriver deler av bacheloroppgaven mens de er i Tanga.

Studentene som har vært på utvekslingsopphold i Tanga rapporterer at de får mye ut av dette og anbefaler oppholdet sterkt.

Praksisoppholdet er en avtale mellom fakultetet og det privateide senteret i Tanga, og det ligger dessverre ikke noen finansiell støtte til studenter som reiser ut gjennom denne avtalen. Studentene mottar støtte fra fakultet og fra Lånekassen.

10 LÆRINGSMILJØ

I følge Studiebarometeret og SHOT-undersøkelsen i 2018 er studentene godt fornøyd med det sosiale og faglige miljøet ved studieprogrammet. Bachelorprogrammet scorer høyere eller likt med de andre tannpleierutdanningene i landet. Studentene er blant annet fornøyde med:

- faglige utfordringer og egen motivasjon
- engasjerende undervisere
- miljøet mellom faglig ansatte og studentene, og mellom studentene selv

Studiebarometeret og SHOT-undersøkelsen viser at det studentene er minst fornøyde med, er:

- graden av medvirkning på innhold og opplegg i studiet. Dette gjelder forøvrig også på masterprogrammet i odontologi.
- undervisnings- og møtelokaler (for eksempel kantine)
- for liten tid til selvstudium
- mye nytt å forholde seg til på mange arenaer, spesielt ved oppstarten av studiet., som gjør at enkelte opplever studiet som uoversiktlig.

I semesterevalueringer og tidligere møter har det kommet frem at noen studenter synes enkeltinstruktører på voksenklinikken kan være uhøflige og ubehagelige å forholde seg til. Programledelsen tar slike tilbakemeldinger svært alvorlig, og håndterer fortløpende saker meldt inn i UiOs Si fra-system. Det har vært satt inn enkelte tiltak, blant annet samtaler med de aktuelle instruktørene. Årets semesterevaluering inneholder ikke liknende studenttilbakemeldinger.

11 FORSLAG TIL TILTAK

På overordnet plan mener programledelsen at det tverrprofesjonelle samarbeidet, praksisfeltet og enkelte kliniske fagområder bør videreutvikles slik at utdanningen beholder sin samfunnsrelevans framover. Styrking av tannpleiernes identitet og egenart er fortsatt en prioritet for utdanningen. Etter at det nasjonale RETHOS-arbeidet³ er avsluttet mot slutten av 2019, vil studieprogrammet gjennomgå programinnholdet på nytt.

Programledelsen mener at studieprogrammet har flere forbedringspunkter, men at særlig følgende konkrete tiltak kan vurderes til oppfølging:

- Identifisere fellesundervisning med tannlegestudentene som ikke gir læringsutbytte for tannpleierstudentene med tanke på å erstatte den med mer tilpasset undervisning. Styrke fellesundervisning som fungerer og opprette nye samarbeidsarenaer mellom studentgruppene. Se punkt 5.7.
- Strukturere undervisningen i periodonti med bedre kontinuitet og spredning av undervisningsaktivitetene gjennom studieløpet på sikt.
- Innføre undervisning i bruk av OPG. Dette innførte de øvrige tannpleierutdanningene i 2017.
- Styrke og vurdere å utvide samarbeidet med praksisfeltene. Både mht. kvalitetssikring av praksisstedet og skikkethetsvurdering av studenter.
- Erstatte noe frammøtepliktig undervisning med et digitalt, obligatorisk tilbud uten frammøteplikt.
- Opprette et velfungerende tverrprofesjonelt samarbeid mellom sykepleier- og tannpleierstudenter på sykehjem. Formålet med et studentsamarbeid er gjensidig læring om hverandres funksjon og oppgaver, noe som kan skje gjennom tilrettelegging for noe felles praksis mellom sykepleierstudenter og tannpleierstudenter der de observerer hverandre i morgenstell og munnstell på sykehjemspasienter.

---

³ Nasjonale retningslinjer for helse- og sosialfagene, mer informasjon her: <https://www.regjeringen.no/no/tema/utdanning/hoyere-utdanning/utvikling-av-nasjonale-retningslinjer-for-helse--og-sosialfagutdanningene/id2569499/>

- Rekruttere inn pasienter i barne- og voksenklinikk som gir bedre læringsutbytte. Det vil si barnepasienter i ulike aldre og voksne pasienter som representerer mangfoldet av tannhelsefaglige problemstillinger i samfunnet.
- Erstatte programplansdokumentet til fordel for oppdatert og mer komprimert informasjon på program- og emnesider, og oppdatere læringsmål/-utbyttebeskrivelser for hele studieprogrammet.
- Få inn flere innreisende studenter fra København og Stockholm gjennom Nordplus.
- Etablere et godt samarbeid med tannteknikerstudenter på OsloMet.